

M U N I

M E D

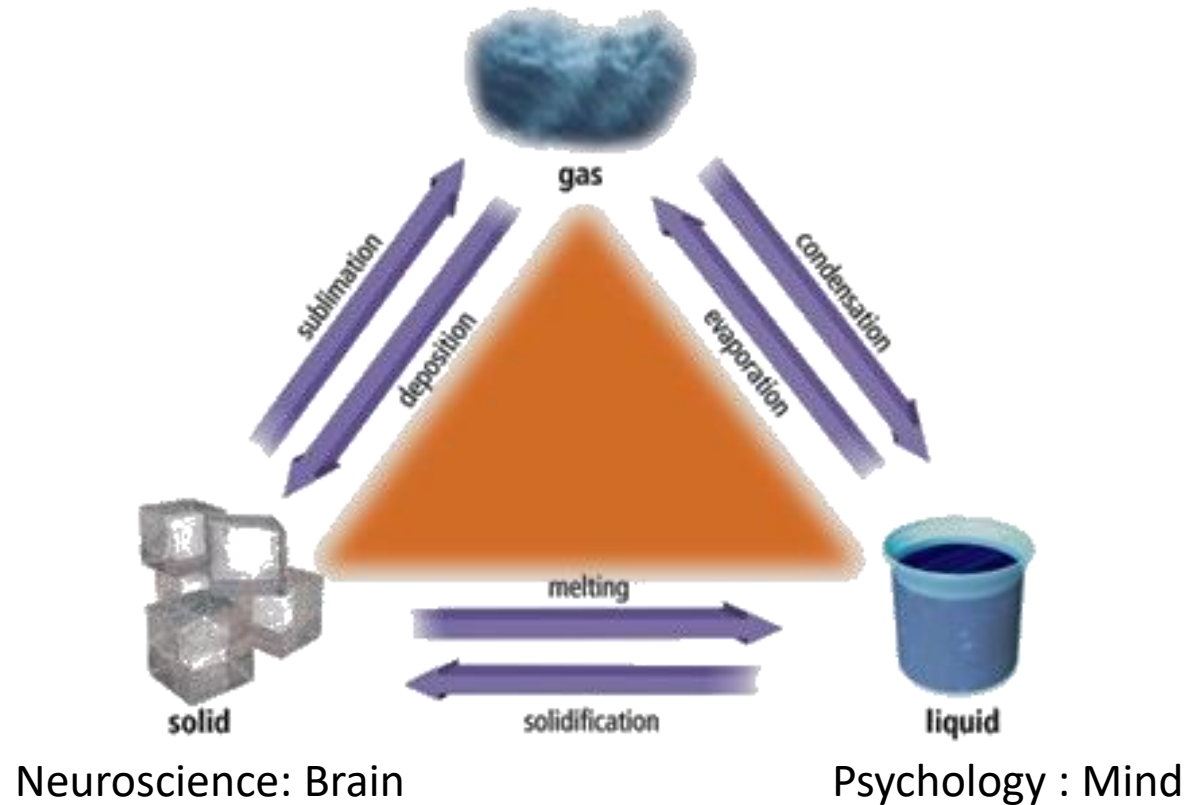
Nejvyšší úroveň mozkové činnosti II

Three States of Cognition

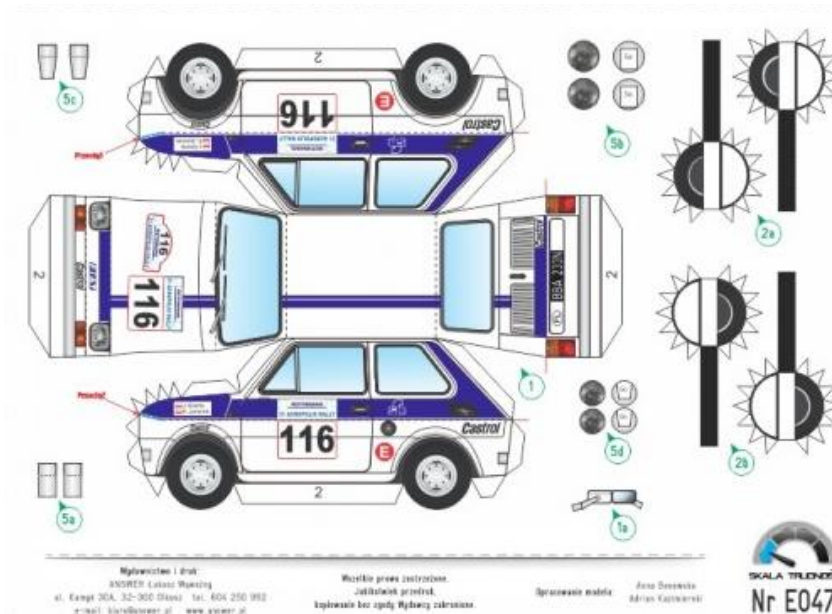
Philosophy : Mind behind Mind

PS Deb

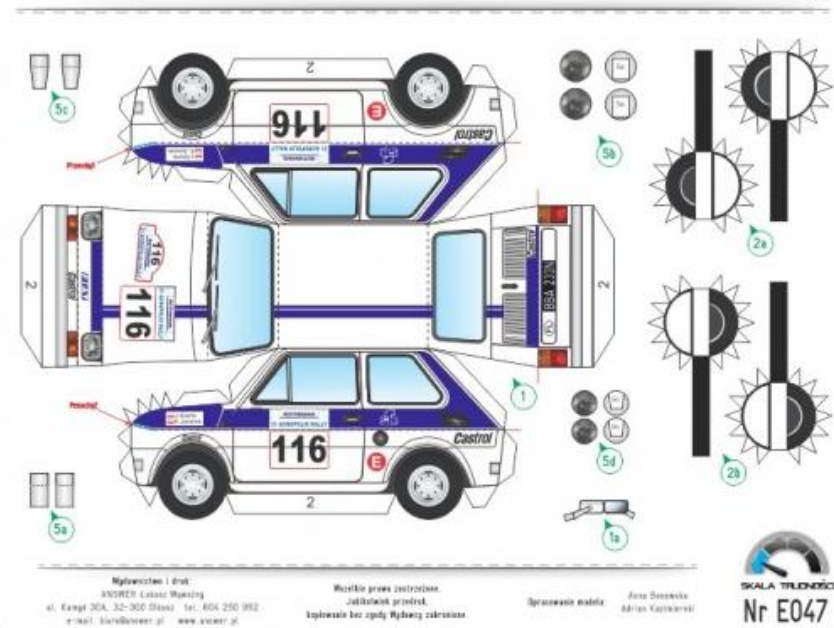
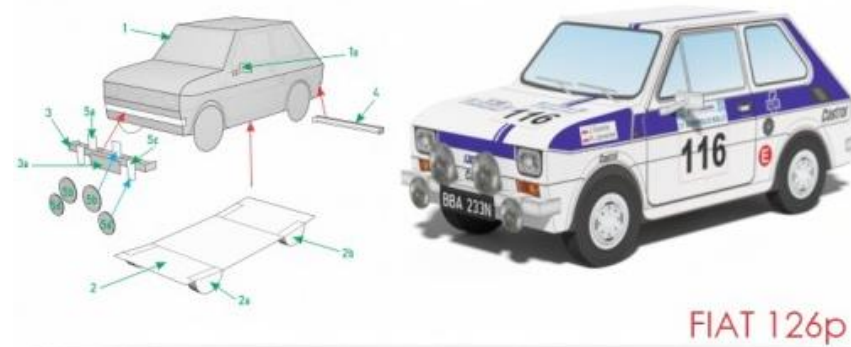

Three States of Cognition

Three States of Cognition

Proč?

Člověk je individualita

Člověk je tvor společenský

You have to live with yourself

You have to die

You have to live with others

Psychologický konflikt

Existenciální otázky

Sociální konflikt

Philosophy of life is a personal philosophy, whose focus is **resolving the existential questions** about the human condition.

Wikipedia

Hodnoty

Filozofie

Collective consciousness or collective conscious is the **set of shared** beliefs, ideas and moral attitudes which operate as a **unifying force within society**.

Wikipedia

Komplementární způsoby myšlení

Parieto-okcipito-temporální asociační oblast

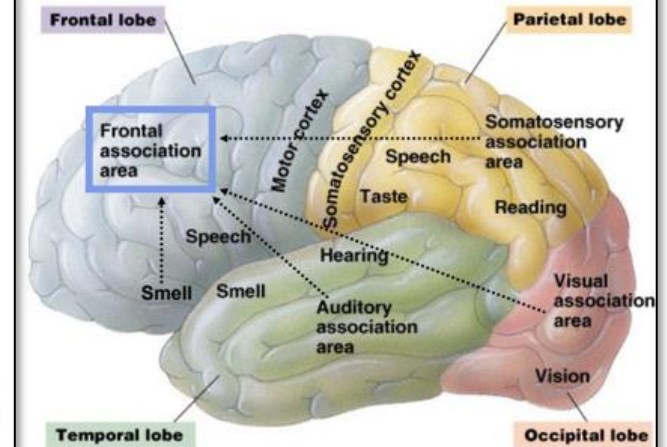
- Interpretace významu signálu z okolních oblastí
- Analýza vizuálně – akusticko – sensorických vztahů těla a okolí
- Pojmenování a kategorizace objektů
- Porozumění řeči
- Pozornost

Analýza Kategorizace

Analytická funkce

Frontální asociační oblasti

Exekutivní funkce

<https://www.slideshare.net/thelawofscience/cns-13256395>

Anticipace Očekávání

Limbický systém

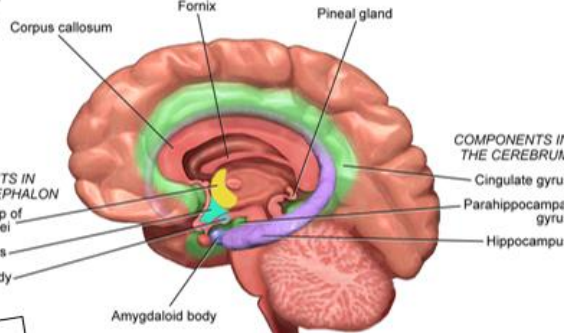
Somatický nervový systém
Vstupy - převážně z vnějšího prostředí
Výstupy - kosterní sval

- Volní aktivita

Limbický systém

- Mimovolní aktivita

Autonomní nervový systém
Vstupy - převážně z vnitřního prostředí
Výstupy - hl. sval, srdce, žlázy

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d1/Blausen_0614_LimbicSystem.png

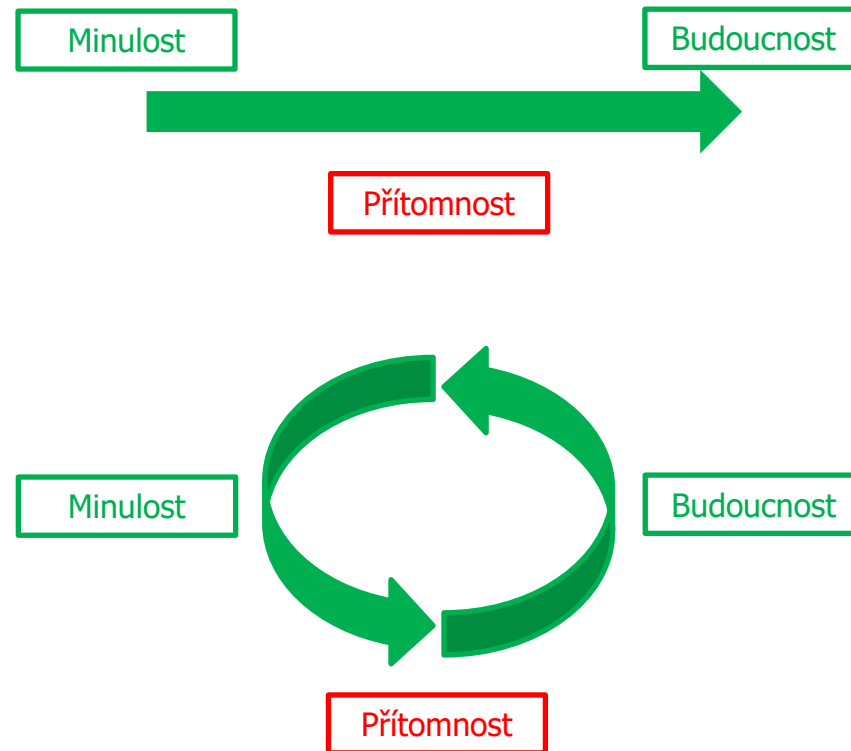
Drive

Mytologie a filozofie

- Všechny národy
- Jazyk a mytologie (a později kultura/filosofie) definují národy
  - Komunikační porozumění
  - Hodnotové porozumění
- Vysvětlení komplexních jevů
  - Pseudoracionální/ iracionální charakter
  - Protověda
  - Symbolický význam – výchovný charakter

Mytologie a filozofie

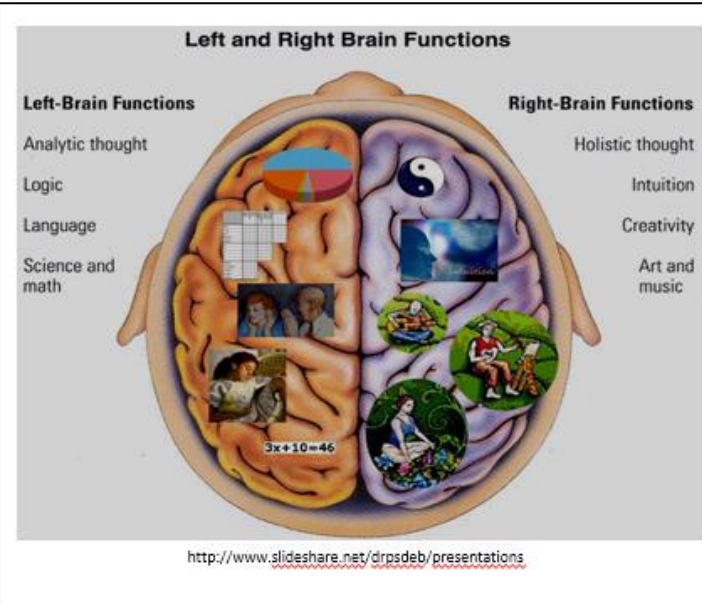
- Všechny národy
- Jazyk a mytologie (a později kultura/filozofie) definují národy
  - Komunikační porozumění
  - Hodnotové porozumění
- Vysvětlení komplexních jevů
  - Pseudoracionální/ iracionální charakter
  - Protověda
  - Symbolický význam – výchovný charakter
- Intuitivní chápání cykličnosti času
(Pojem cyklického času zaveden až Pythágorajci)
- Mýtus – Filozofie – Věda (August Comte)

Filozofie, věda a myšlení

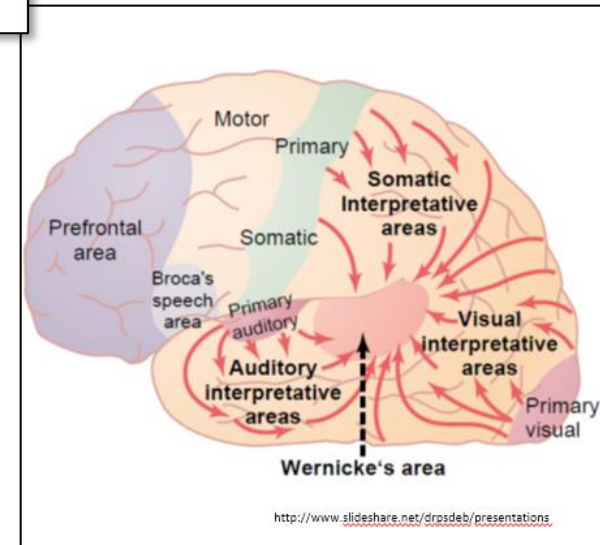
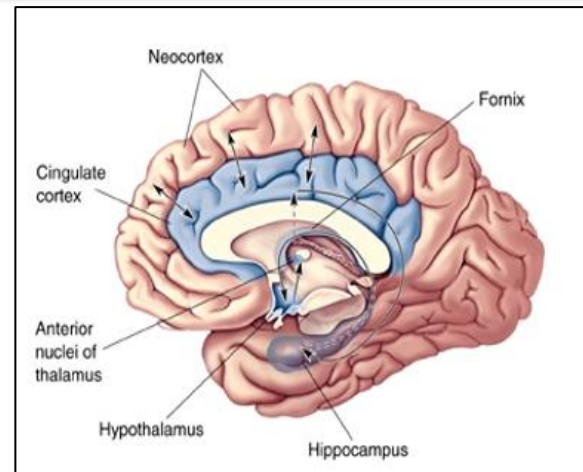
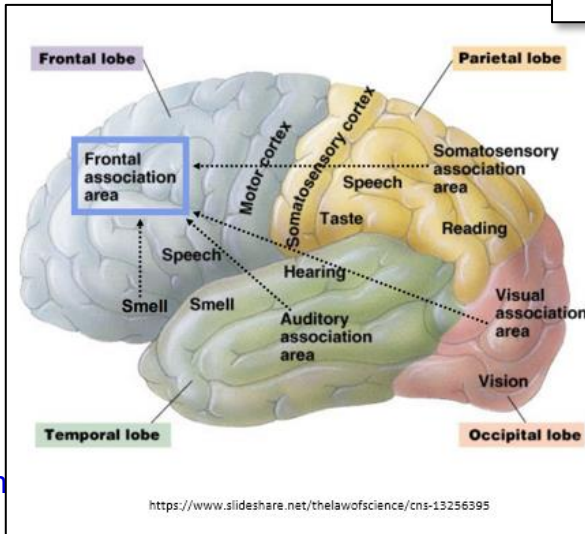
Racionální
X
Iracionální

Redukcionismu
X
Holismus

Kvalita
X
Kvantita

Dedukce
X
Indukce

Filozofie, věda a myšlení

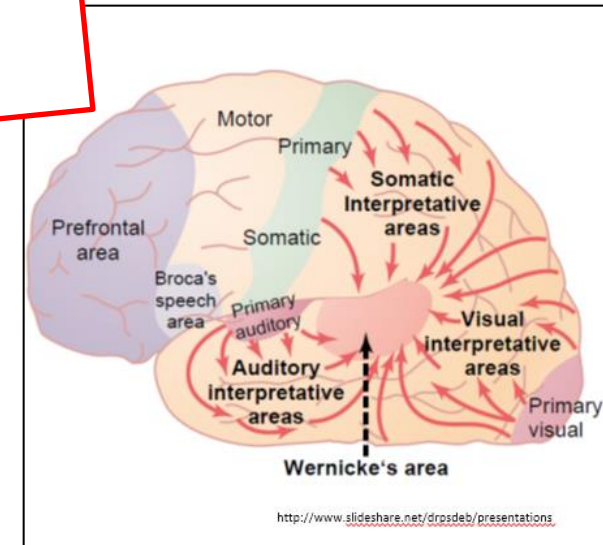
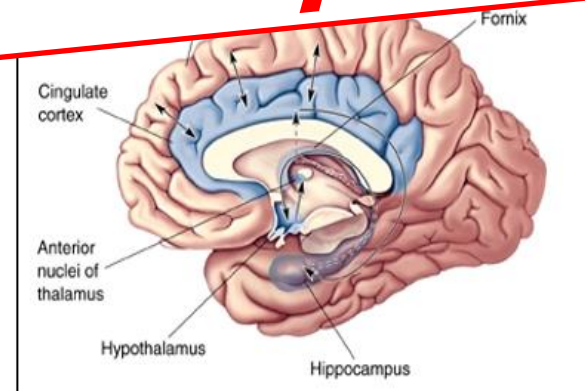
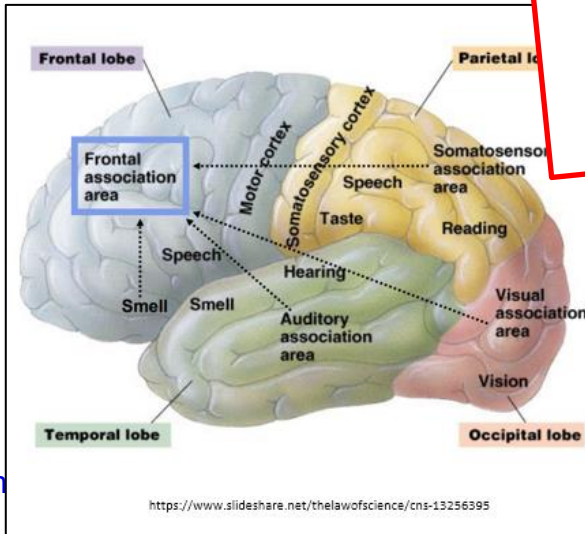
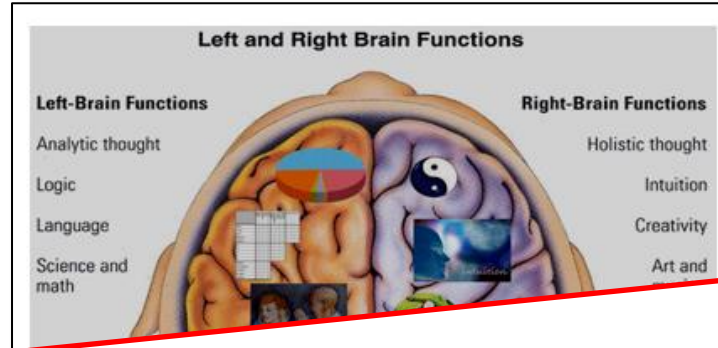
Racionální
X
Iracionální

Redukcionismu
X
Holismus

Jsoucno
X
Bytí

Kvalita
X
Kvantita

Dedukce
X
Indukce

Etapy antické filozofie

- Kosmologická filozofie
  - Hledání prazdroje (sjednocujícího principu)
  - Předsokratovská filosofie
- Antropologická filozofie
  - Orientace na člověka, společnost a poznání
  - Sofisté, Sókratés
- Systematická filozofie
  - Tvorba univerzálních systémů
  - Platón, Aristotelés
- Helénistická filozofie
  - Hledání smyslu lidské existence
  - Stoicismus, epikureismus, skepticismus...

<https://www.britannica.com/media/full/topic/244231/54571>

Milétská „škola“

- Hledání prapodstaty/pralátky (arché)

<https://www.britannica.com/media/full/topic/244231/54571>

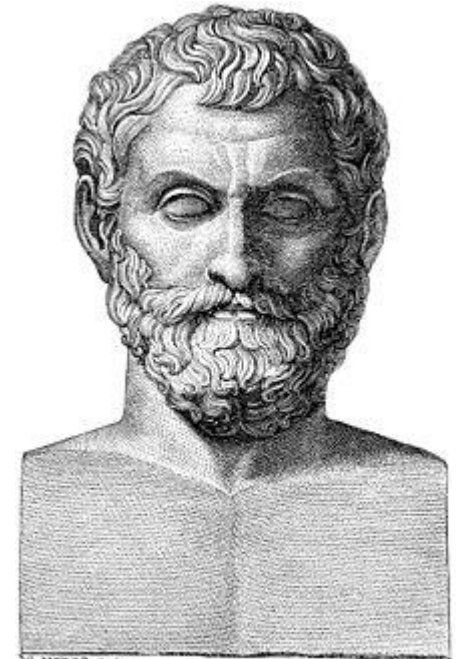
Thalés z Milétu

(asi 624 – 548 př.n.l.)

- První filosof, politik, geometr, astronom
- Změřil výšku pyramid na základě vrženého stínu
- Předpověděl datum zatmění Slunce
- ✓ „vše má stejný základ, ale různou formu“
- ✓ Pralátka – voda (možná inspirován vlnobitím)

<https://www.ephotozine.com/article/how-to-photograph-stormy-seas-15558>

https://en.wikipedia.org/wiki/Thales_of_Miletus

Anaximandros z Milétu

(asi 610 – 546 př.n.l)

- Měření úhlových vzdáleností
  - Sluneční hodiny se svislou tyčí
  - Nebeský glóbus
  - Mapa světa
-
- ✓ Pralátka – apeiron (neohraničeno, nekonečno)
  - ✓ „věci povstávají z apeira procesem separace a zase zanikají“ - vývoj

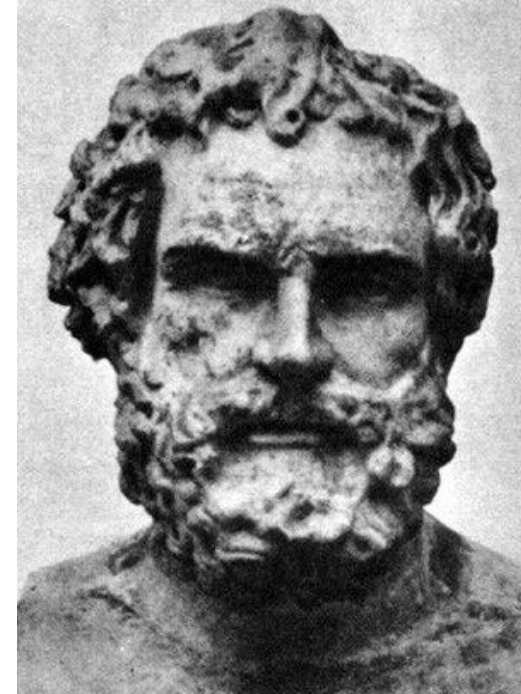
<https://www.aldebaran.cz/famous/people/Anaximandros.php>

Anaximenes z Milétu

(cca. 585-528 př.n.l.)

- ✓ Pralátka – (nekonečný) vzduch (apeiros aer)
- ✓ Zahušťováním vzniká voda a kámen
- ✓ Zředováním vzniká oheň

<https://cz.pinterest.com/pin/567664728022494813/?lp=true>

Milétská „škola“

- Hledání prapodstaty/pralátky (arche)
- Racionální myšlení
  - ✓ Princip dnešní vědy
- Redukcionismus
  - ✓ Zjednodušení na jednu prapodstatu/pralátku (monismus)
  - ✓ Princip dnešní vědy (modelování)
  - ✓ Opak redukcionismu je holismus, který není možné pojmut racionálně a je nutné použít intuitivní vhled (neracionální postup)

Pythagoreici

- Filosofická škola působící v Krotónu
- Hledání matematických vztahů řádu/harmonie

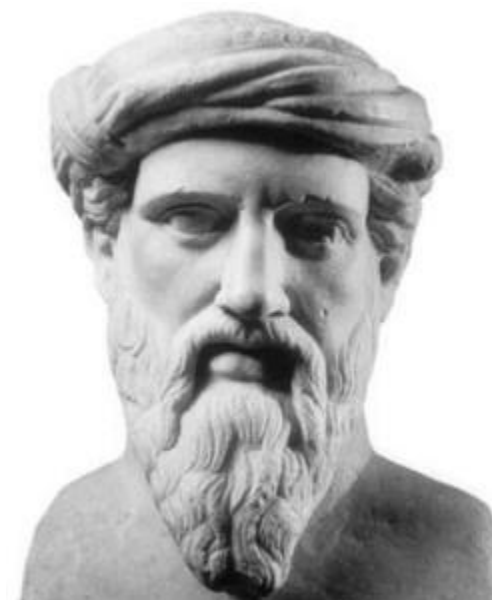

<https://www.britannica.com/media/full/topic/244231/54571>

Pythagoras

(cca. 570-495 př.n.l.)

- Zakladatel filosofické školy
- Učení mělo prvky mystiky až charakter náboženské sekty
- ✓ Zavedl dnešní význam pojmů theoria, logos, kosmos a další

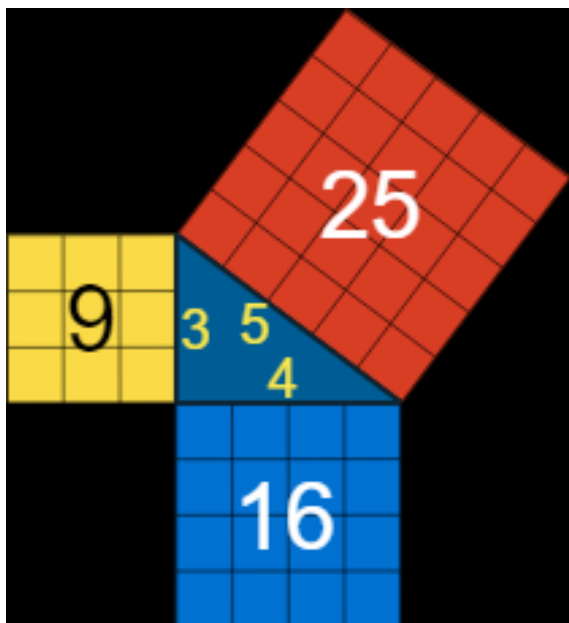

<https://www.goodreads.com/photo/author/203707.Pythagoras>

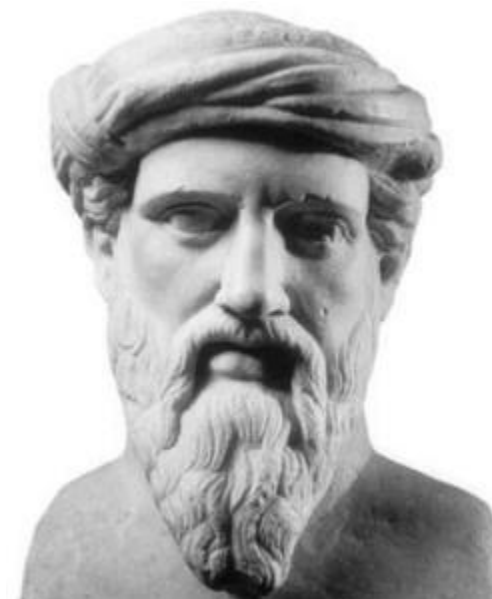

Pythagoras

(cca. 570-495 př.n.l.)

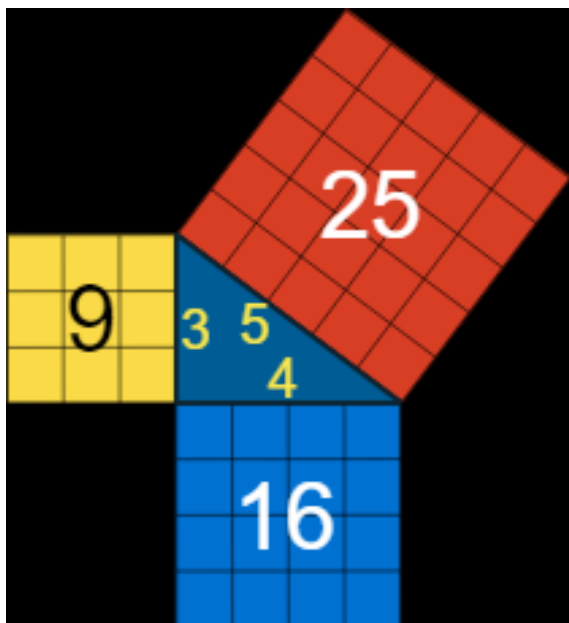
<https://www.mathsisfun.com/pythagoras.html>

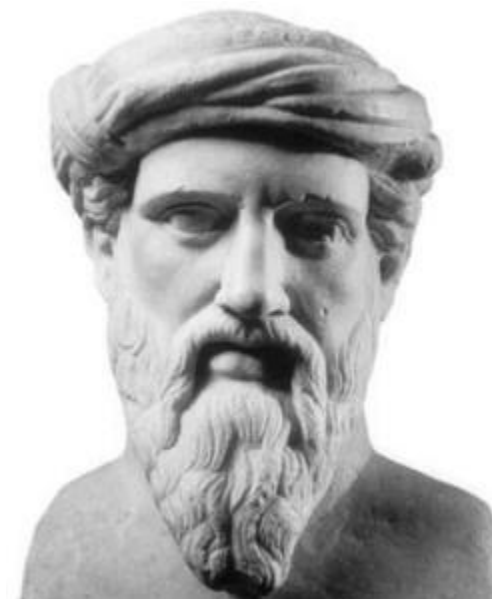
<https://www.goodreads.com/photo/author/203707.Pythagoras>

Pythagoras

(cca. 570-495 př.n.l.)

<https://www.mathsisfun.com/pythagoras.html>

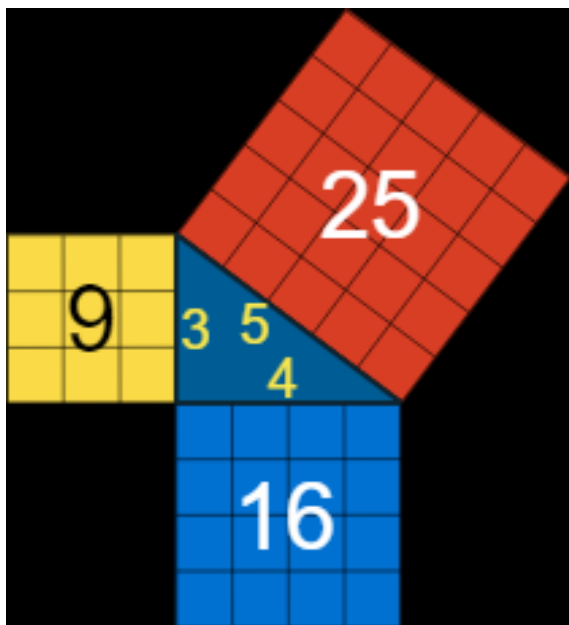
<https://www.goodreads.com/photo/author/203707.Pythagoras>

Filozofický význam Pythagorovy věty

Na vyšší úrovni můžeme vidět vztahy, které na nižší úrovni nemůžeme vidět

Pythagoras

(cca. 570-495 př.n.l.)

<https://www.mathsisfun.com/pythagoras.html>

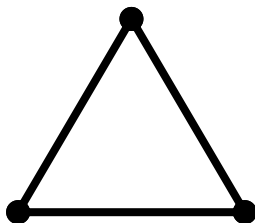
1

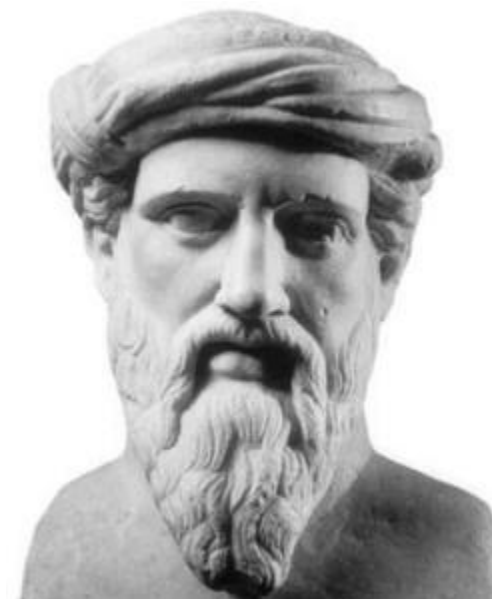
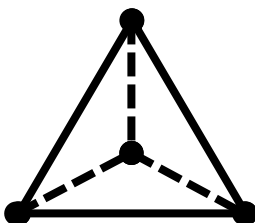
2

3

4

<https://www.goodreads.com/photo/author/203707.Pythagoras>

Filozofický význam Pythagorovy věty

Na vyšší úrovni můžeme vidět vztahy, které na nižší úrovni nemůžeme vidět

Pythagoreici

✓ Abstraktní myšlení

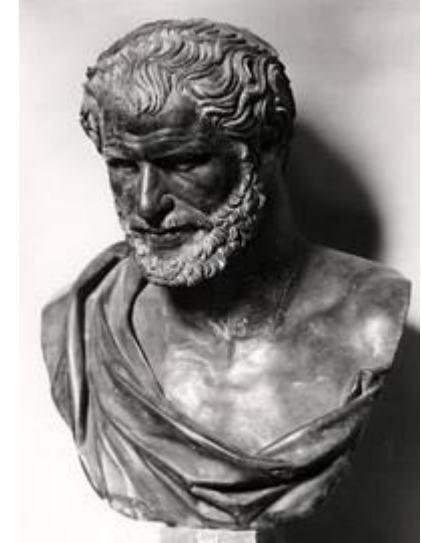
✓ Holistický přístup

Hérakleitos z Efesu

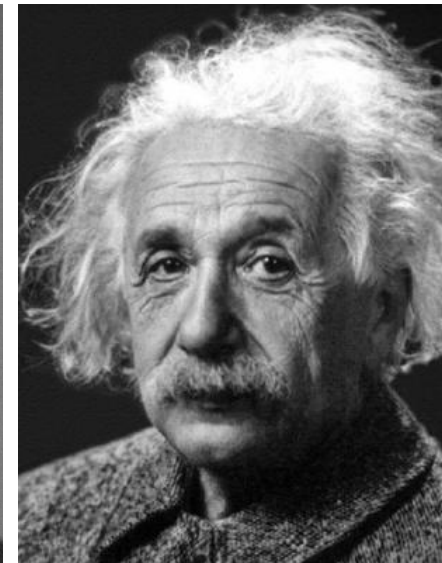
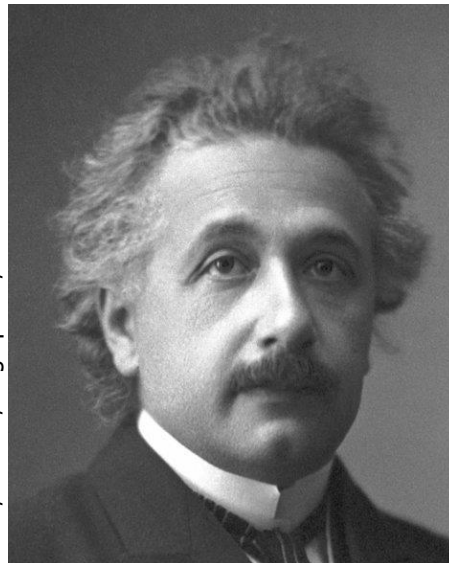
(cca. 540 - 480 př.n.l.)

- Dynamický přístup
  - Vše podléhá změně
    - ✓ Neexistují statické věci
  - Pralátka – oheň
    - ✓ Podléhá změně a mění věci
  - Dynamismus není chaos, má řád (logos)
- Dynamismus lze chápat i jako boj, antagonismus

<http://www.xn--ideayaynevi-5zb.com/adlar/herakleitos.html>

<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/1921/einstein/biographical/>

<https://www.viva.org.uk/what-we-do/celebrity-supporters/albert-einstein>

Eleaté

- Opozice vůči Hérakleitovi
- Zdůrazňovali význam rozumového poznání

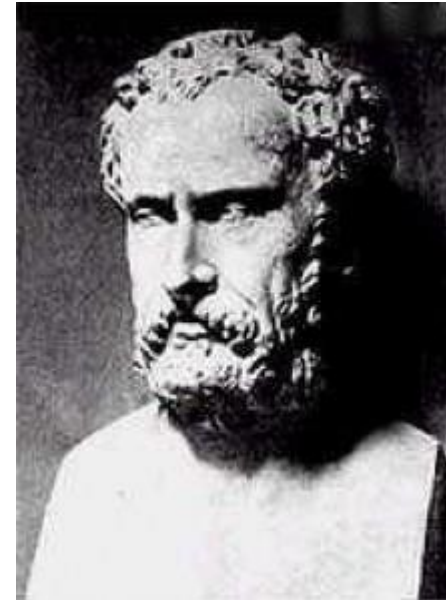

Xenofanés

(cca. 570-475 př.n.l.)

- Rhapsod
- Parodoval staré autory
- Výsměch mýtům
  - ✓ Jak se má člověk chovat slušně, když se řečtí bohové chovají tak, jak se chovají
- Výsměch Hérakleitovi???
- ✓ Nic nevzniká ani nehyne
- Inspirátor Elejské školy

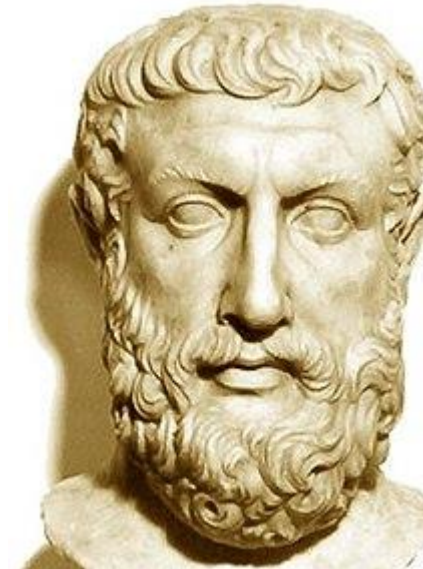

<https://www.iep.utm.edu/xenoph/>

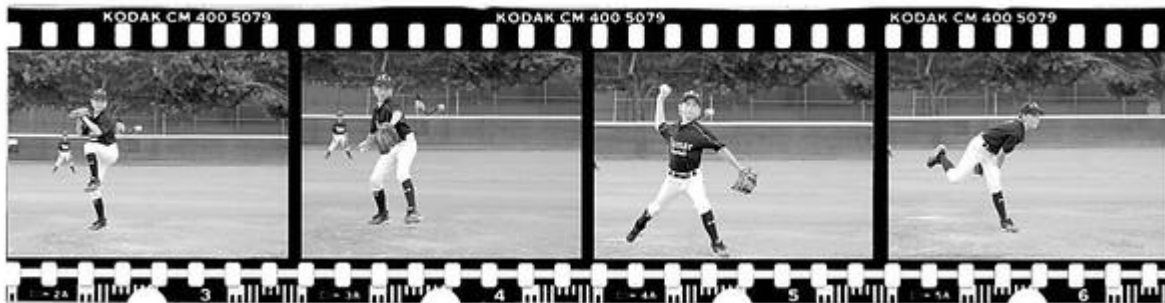
Parmenidés

(cca. 510-450 př.n.l.)

- Zakladatel Elejské školy
- ✓ Jsoucnost je a lze poznat, nejsoucnost nemůže být, nelze je poznat a myslet si, že někdy něco je a někdy něco není, je bláznovství
- ✓ Neexistuje pohyb (pohyb, který vidíme je klam)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Parmenides>

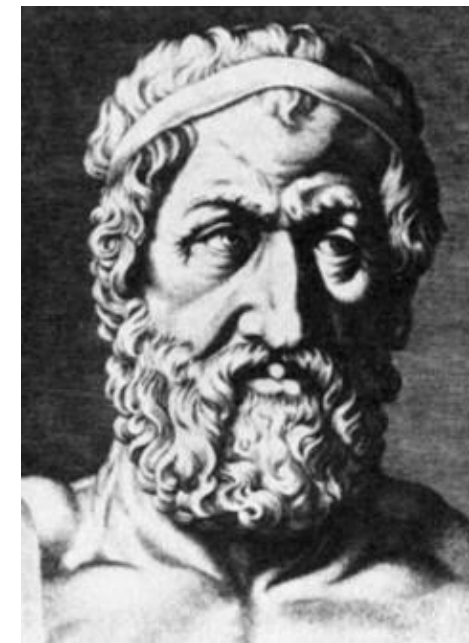
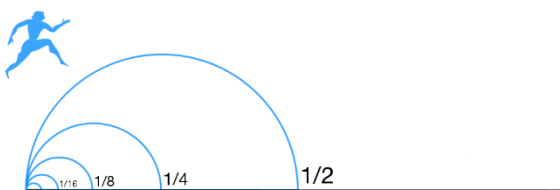
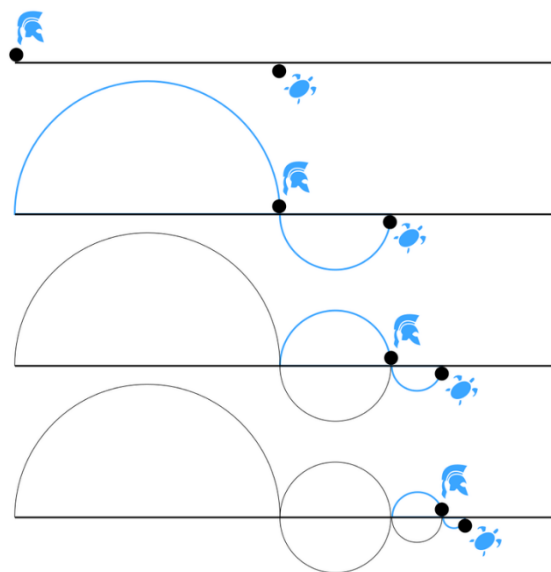

Zenón

(cca. 490-430 př.n.l.)

- Důkaz sporem
- Aporie – bezcestí – paradox
  - ✓ Letící šíp
  - ✓ Achilles a želva
  - ✓ Bisekce úsečky

https://www.philosophybasics.com/philosophers_zeno_elea.html

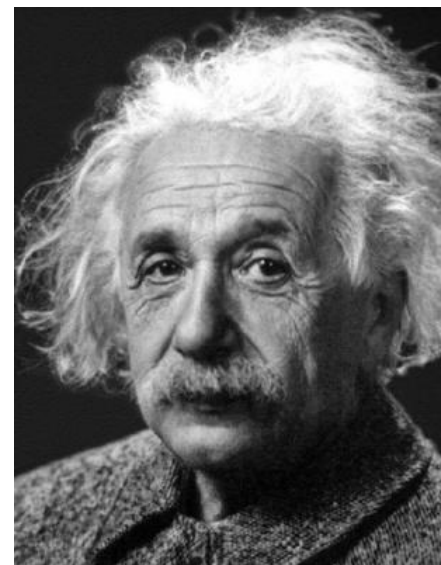
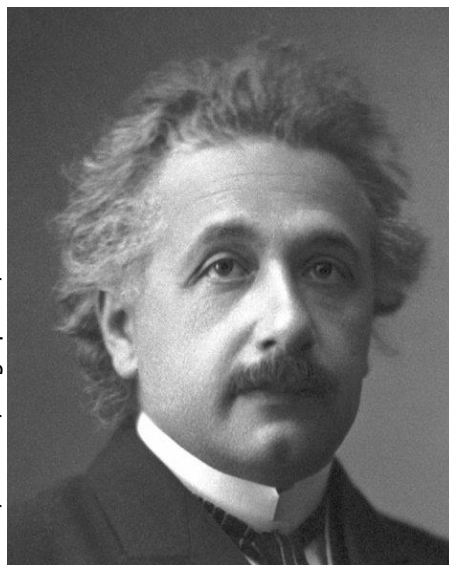
Hérakleitos – Zenón

✓ Logika dovedená ad absurdum

<https://dparut.smugmug.com/Custom-Processing/Specials/i-8c2CVGn/A>

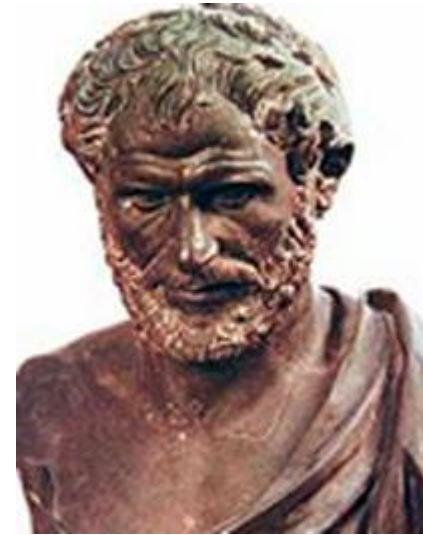
<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/1921/einstein/biographical/>

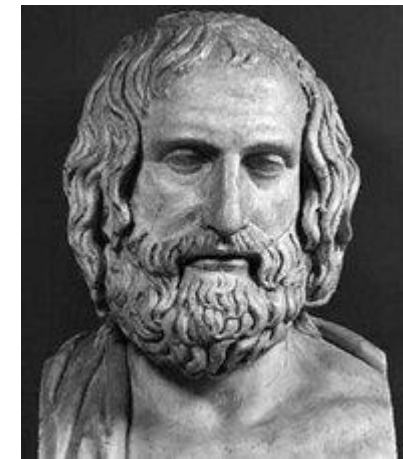
<https://www.viva.org.uk/what-we-do/celebrity-supporters/albert-einstein>

Předatomisté

- Empedoklés z Kolofontu
- (cca. 490 – 430 př. n. l.)
  - Určitá syntéza Herakleita a Eleatů
  - ✓ Jsoucnost se skládá ze čtyř elementů (země, voda, vzduch, oheň), na které působí síla sjednocující (láska), nebo rozdělující (svár)
  - ✓ Prvotní hybatel
- Anaxagorás z Klazomen
- (cca. 500 – 428 př. n. l.)
  - Přinesl filosofii do Athén
  - ✓ Čtyři elementy nahradil nekonečným množstvím elementů (semena)
  - ✓ Hybnou silou je Nús (abstraktní božský duch), který vytvořil z prvotního chaosu uspořádaný svět

<https://theaeoneye.com/tag/empedocles/>

https://www.philosophybasics.com/philosophers_anaxagoras.html

Atomisté

- **Leukippos** (cca. 500 – 440 př.n.l.)
  - **Démokritos** (cca. 460 – 370 př.n.l.)
-
- ✓ Věci jsou tvořeny nedělitelnými částicemi (atomoi), které se přirozeně pohybují (padají), shlukují a oddělují (vznik a zánik věcí)
  - ✓ Vše je řízeno zákony logu
  - ✓ Vedle jsoucná existuje nejsoucno (prázdnost)

<https://www.crystalinks.com/democritus.html>

Předatomisté – atomisté

- ✓ Syntéza předchozí filosofie
- ✓ Snaha o tvorbu systému

Sofisté

- **Protágorás** (cca. 481 – 411 př.n.l.)
- **Gorgiás** (483-375 př.n.l.)

- ✓ Učitelé logiky a řečnictví v Athénách
- ✓ Zaměřovali se také na gnoesologii a společenskou tematiku (právo, ekonomie)
- ✓ Důraz na roli jazyka
- ✓ Mladší generace sofistů upadá do formalismu

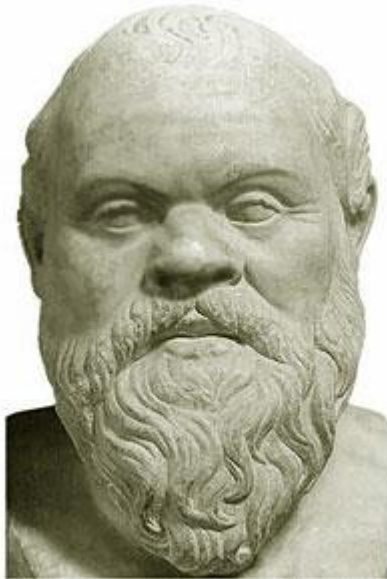

<https://radiozurnal.rozhlas.cz/slovaci-se-bavi-cesi-jako-brouk-pytlik-6299979>

Sókratés

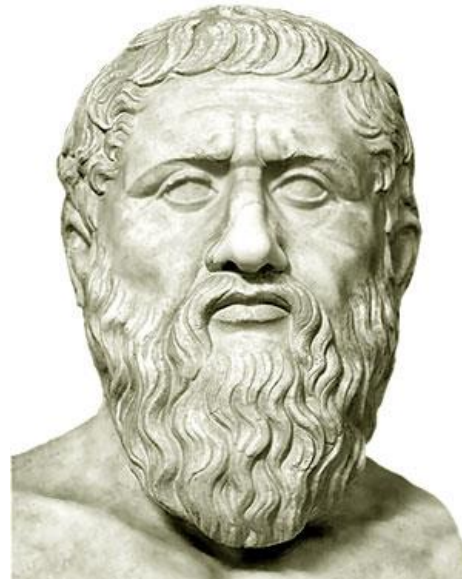
(470-399 př.n.l.)

<https://edukalife.blogspot.cz/2015/07/socrates-biography-greek-philosopher-is.html>

Platón

(427-347 př.n.l.)

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/p/platon.htm>

Aristotelés

(384-322 př.n.l.)

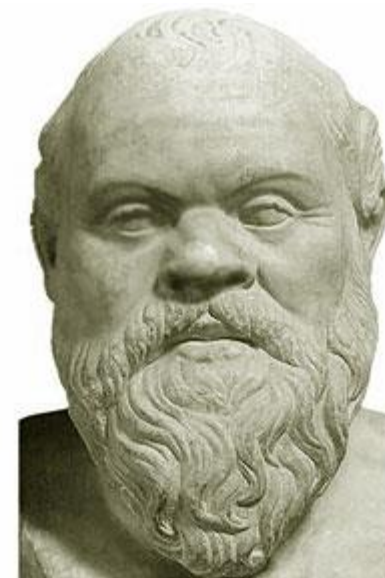

<https://www.biografiasyvidas.com/monografia/aristoteles/>

Sókratés

(469-399 př.n.l.)

- Vyloučil z filosofie otázky přírody a orientoval se na etiku
- Sokratická metoda
  - Dialektická metoda (dialog)
  - Metoda tázání
  - Postupné vylučování horších hypotéz až se dopěje k závěru
- ✓ Konání zla je způsobeno neznalostí a omyly
- ✓ Mravnosti lze dosáhnout rozumovým přijetím morálních principů
- ✓ Paradox poznání

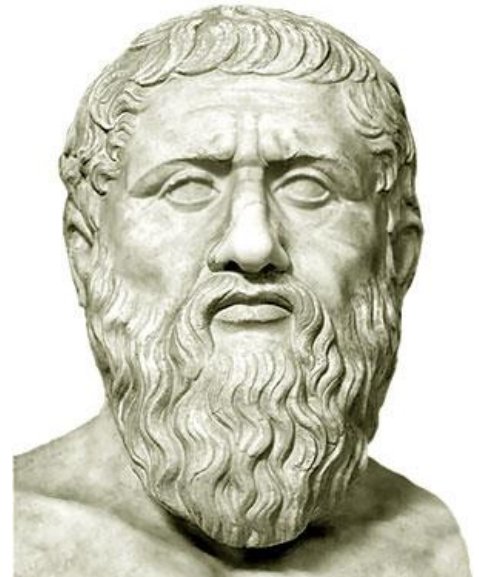

<https://edukalife.blogspot.cz/2015/07/socrates-biography-greek-philosopher-is.html>

Platón

(427-347 př.n.l.)

- 35 -36 dialogů, listy
  - Dialogy rané (Sokratické)
    - ✓ Sokratovo učení
  - Dialogy zralého období
    - ✓ Platónovy myšlenky podávány Sokratovými ústy
  - Dialogy pozdní
    - ✓ Vliv Aristotela
- Platónská akademie (387-86 př.n.l (430-529 n.l.))
- Odpůrce demokracie
  - ✓ Demokracie byla zodpovědná za Smrt Sokrata
  - ✓ Demokracie prohrála válku se Spartou
  - ✓ Demokraté se pořád hádají a nic se neřeší
- Nauka o idejích

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/p/platon.htm>

Materiální svět

Smysly

Hrnek

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

Materiální svět

Smysly

Hrnek

<http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/>

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

Ideje (ideální formy)

Materiální svět

Smysly

Hrnek

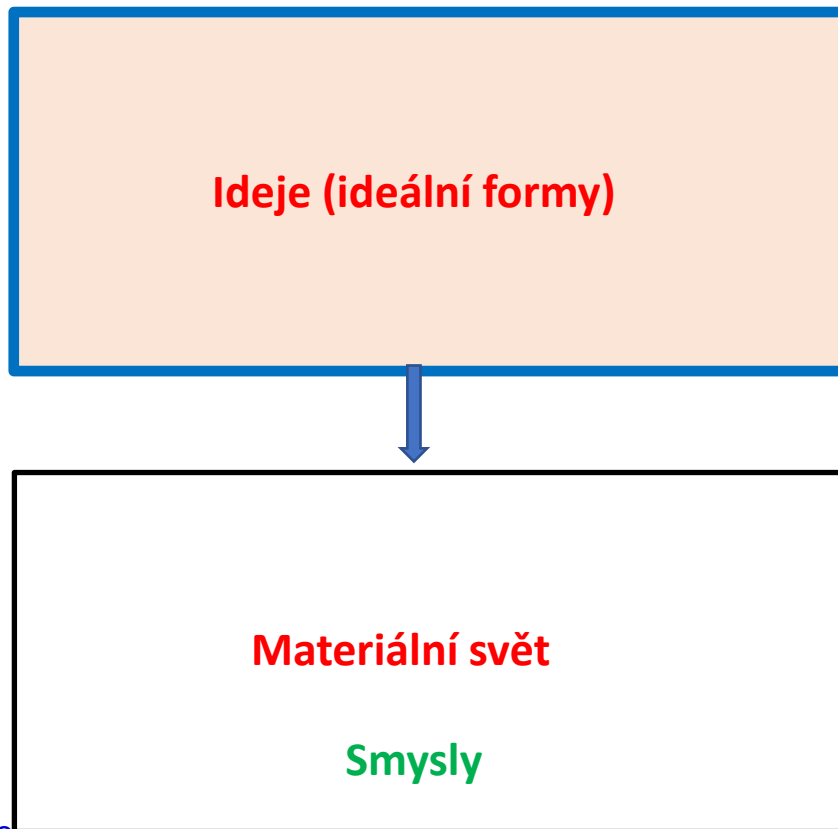

<http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/>

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

Věc

Nádobí

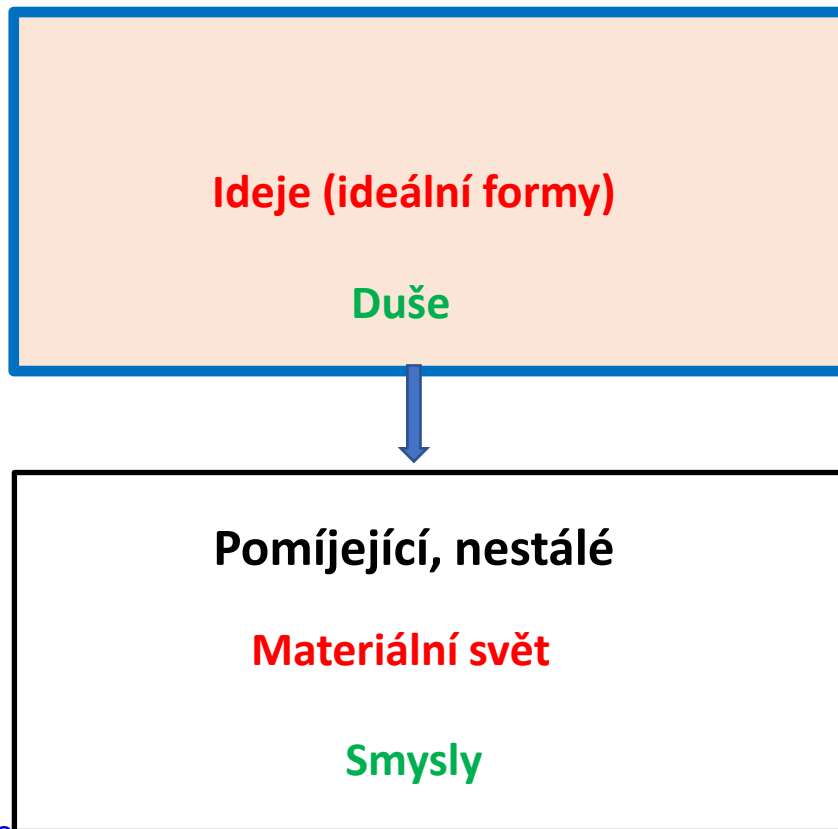
Hrnek

[http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/](http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/)

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

Věc

Nádobí

Hrnek

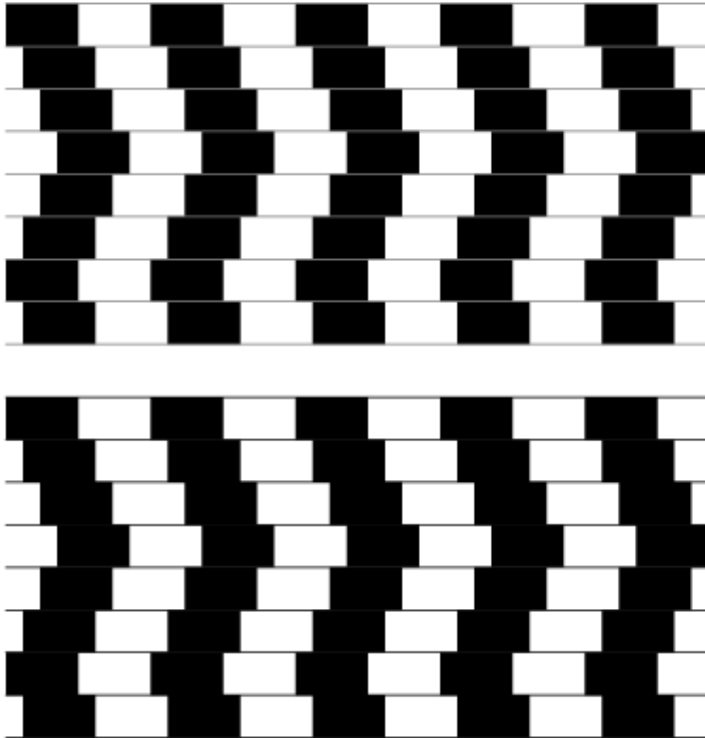

[http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/](http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/)

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

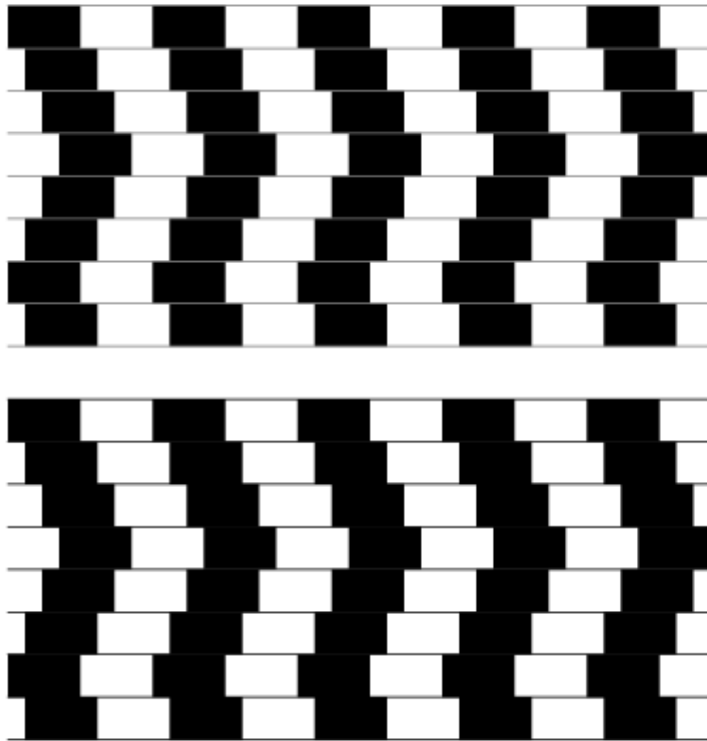
<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

Smyslům nemůžeme plně věřit

<http://mathworld.wolfram.com/CafeWallIllusion.html>

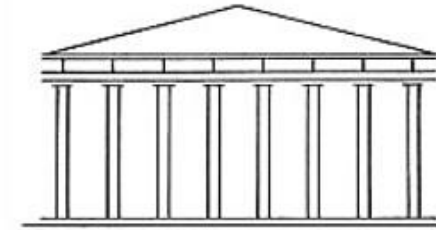
Smyslům nemůžeme plně věřit

<http://mathworld.wolfram.com/CafeWallIllusion.html>

Diagram 1

The temple as it visually appears with correction

a

Diagram 2

The temple as it would appear without correction

b

Diagram 3

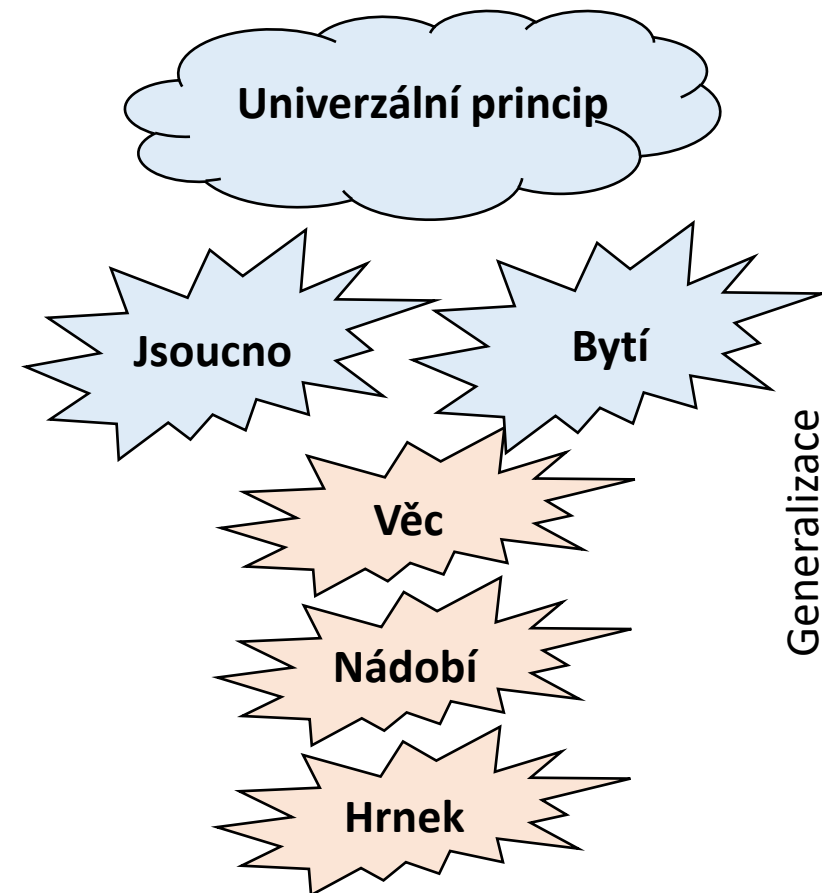
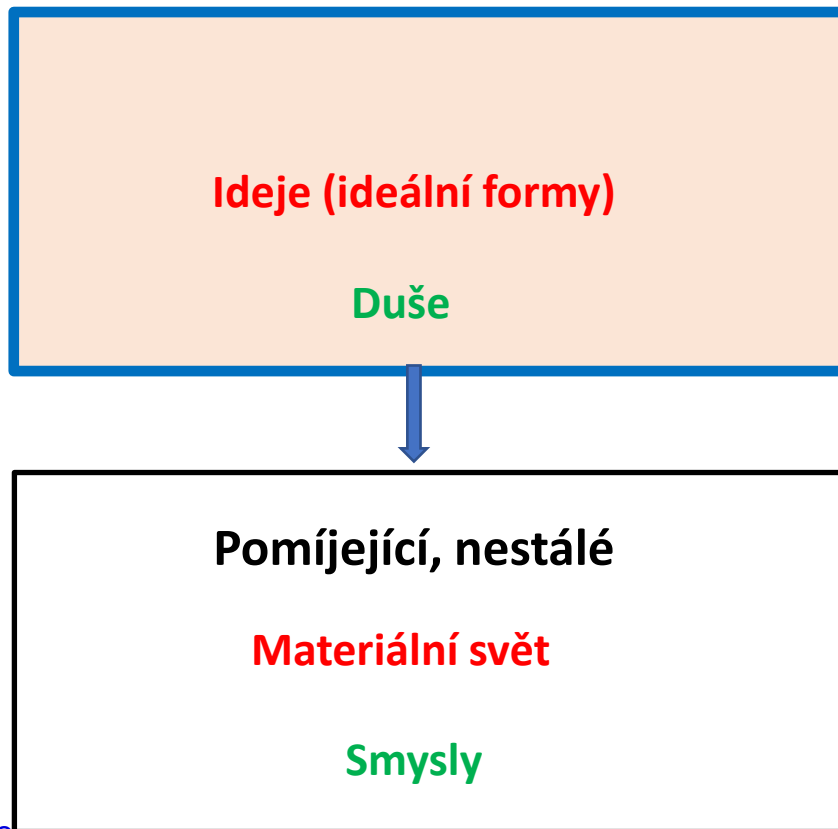
The temple as it is actually built with Correction

c

Optical Correction (Entasis) In Doric Temples

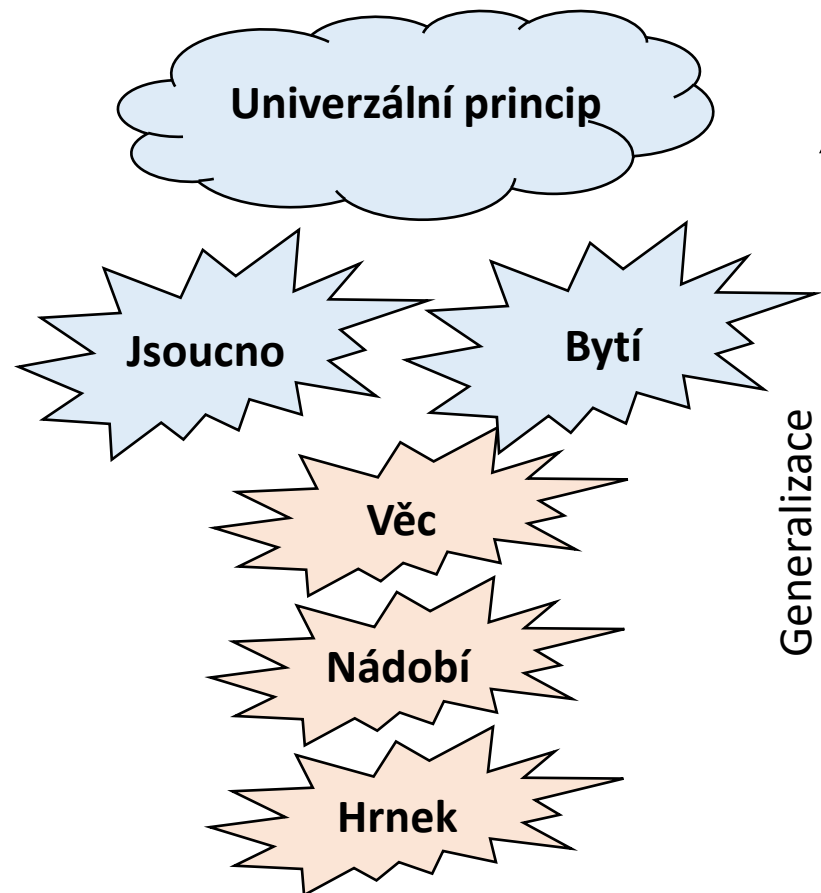
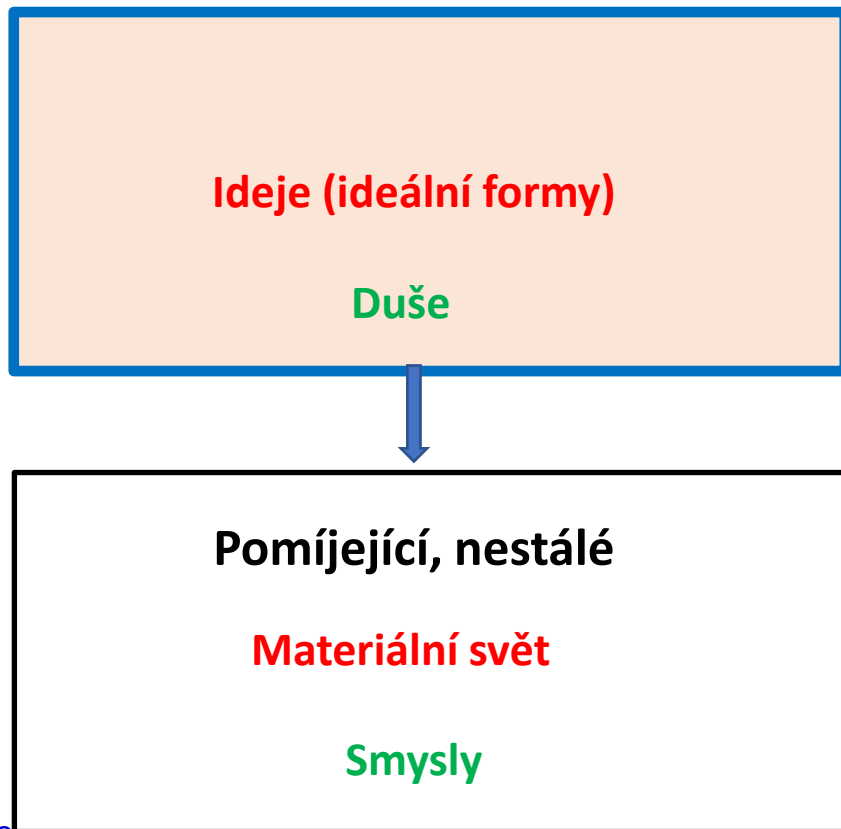
https://www.google.cz/search?q=parthenon+optical+illusion&tbn=isch&tbs=rimg:Cep4xGmedLt oji:YVWxP5j55IhzpYbPG5tLV1iUuT16-LZ8KRO29Z7mDP4TOBE5jXVYCOVP9zP0iVWJzUWudSoSCZhZbEWOwnnKBy-lilL8eYIKhJgmHM9hs8bm0Ri7nPzorVAJ0qEgkXUI55SPXxHO7RBEw67e3CoSCYtnwpE7b1nuEWIEjplL24KYOKhIjYM_1hM4ETmNcRzxiwCqBNCPgqEgVhULRU_13NkxH-8eV8CpFepCoSCfSVWYnNRa51EaaAZpqd1qCm&tbo=u8sa=X&ved=0ahUKEwjxv8K14tZzAhXVMAA KHwIBBqgQ9c8IHA&biw=1366&bih=626&dpr=1.#imgrc=i2fCkTtwWe4qdl

<http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/>

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

<http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/>

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

<https://www.pilina.cz/pohary-a-korbely/dreveny-korbel-s-nerezem/>

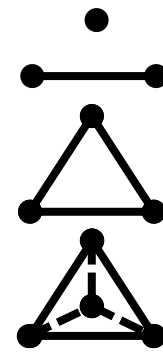

Jedno
Neurčitá Dvojice velkého a malého
Nús (abstraktní božský duch)

Ideje (ideální formy)
Duše

Pomíjející, nestálé
Materiální svět
Smysly

1
2
3
4

✓ Jedno je univerzální princip formující vše
✓ Jedno je nejmenší část a zároveň všechno dohromady

Věc
Nádobí
Hrnek

Generalizace

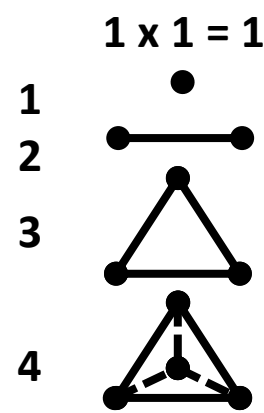

<http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/>
<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>
<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

Věčné, nevzniklé
Jedno
 Neurčitá Dvojice velkého a malého
 Nús (abstraktní božský duch)

Věčné, stvořené
 Ideje (ideální formy)
 Duše

Pomíjející, nestálé
 Materiální svět
 Smysly

✓ Jedno je univerzální princip formující vše
 ✓ Jedno je nejmenší část a zároveň všechno dohromady

Generalizace ↑

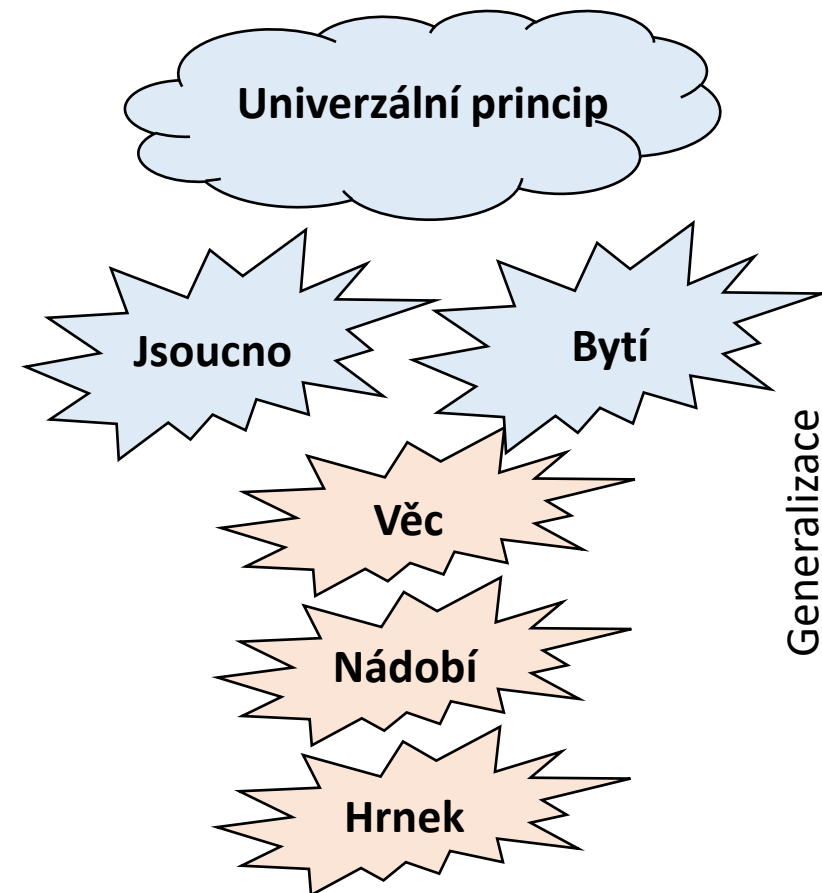
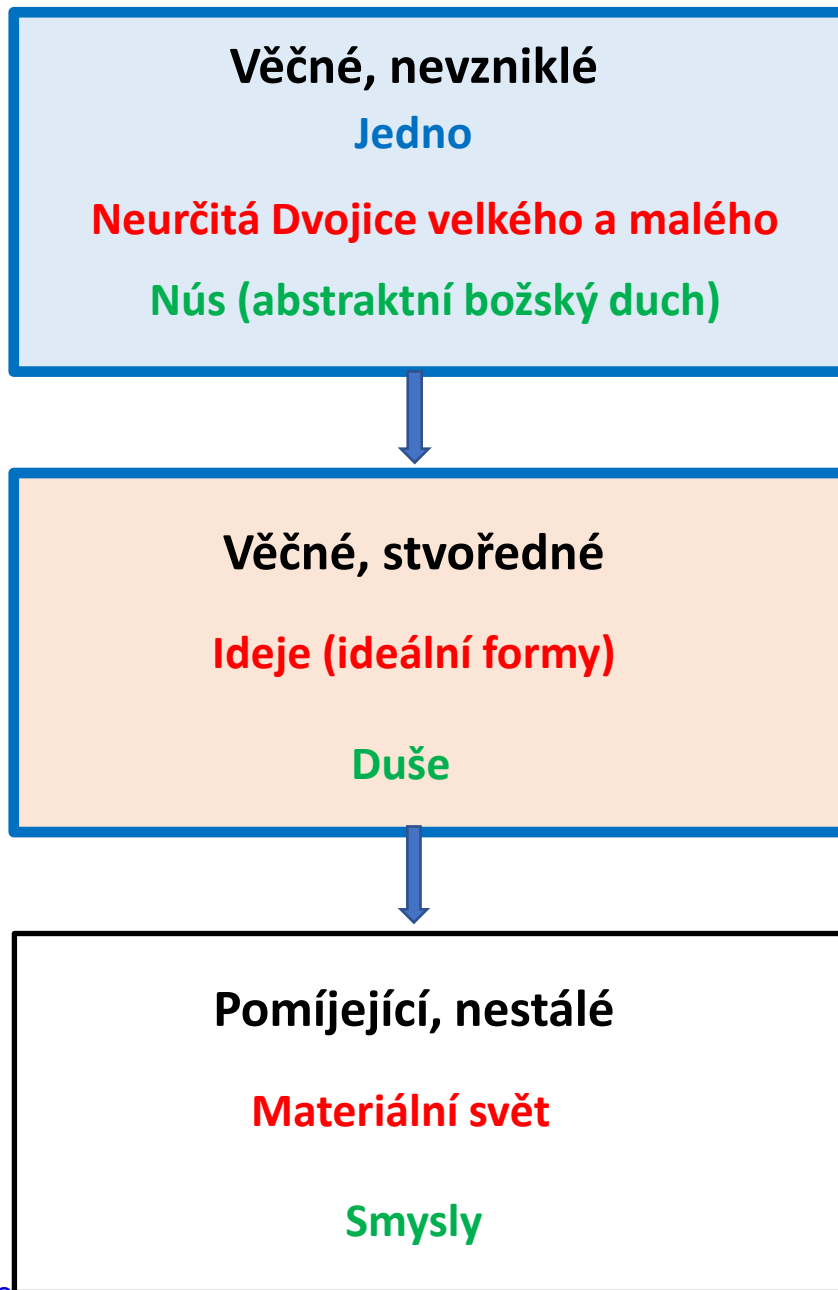
Věc
 Nádobí
 Hrnek

[http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/](http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/)

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

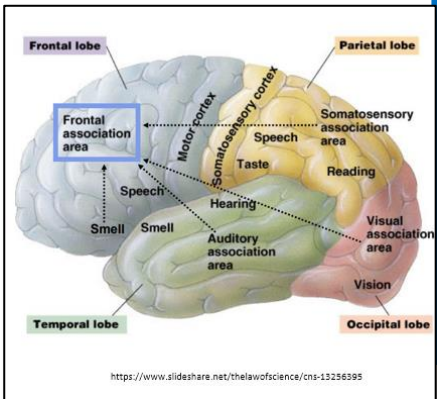
<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

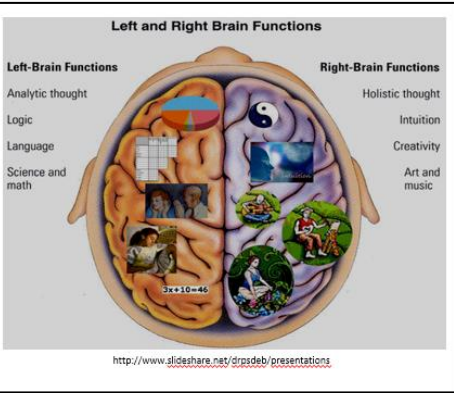
<http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/>

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

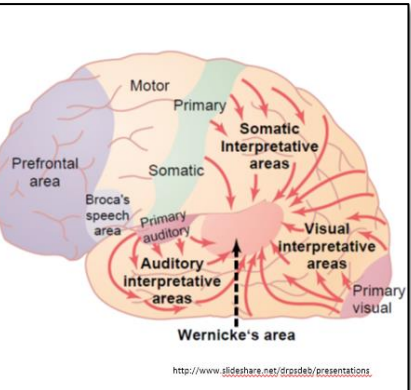
<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

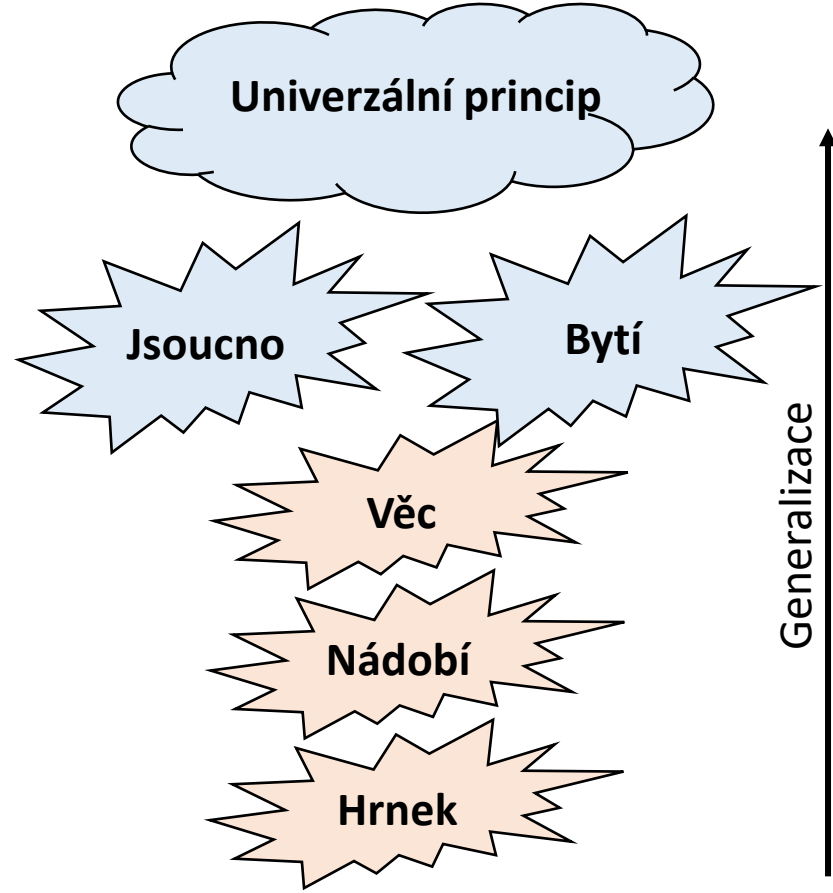
Věčné, nevzniklé
Jedno
Neurčitá Dvojice velkého a malého
Nús (abstraktní božský duch)

Věčné, stvořené
Ideje (ideální formy)
Duše

Pomíjející, nestálé
Materiální svět
Smysly

<http://www.ikea.com/gb/en/products/tableware/glasses-cups-mugs/f%C3%A4rgrik-mug-urquoise-art-50234803/>

<https://www.vibranthome.co.uk/rice-dk-apple-green-small-melamine-kids-cup.html>

<https://www.dhgate.com/product/minecraft-creeper-face-ceramic-mug-coffee/269525497.html>

Věčné, nevzniklé
Jedno

Neurčitá Dvojice velkého a malého
Nús (abstraktní božský duch)

Univerzální princip

Západní křesťanská tradice

<https://www.wikiart.org/en/el-greco/the-holy-trinity-1577>

<https://pastorfergus.files.wordpress.com/2011/06/the-holy-trinity.png>

Generalizace

Ústava

- **Cvičení v logice, není myšleno jako doslovný návod**
- **Sokratovský paradox**
  - ✓ Dobré myšlenky dovedené do absurdna končí zlem
- Pokus o definování ideálního společenského systému, kde by nemohlo dojít k takovému činu, jako je odsouzení Sokrata
- Podle kvality budou lidi rozděleni do tří tříd:
  - ✓ Vládci
  - ✓ Strážci/válečníci
  - ✓ Řemeslníci
- Párování budou nejlepší s nejlepšími a nejhorší s nejhoršími
  - Aby se překonal odpor, lidé budou párování zmanipulovaným losováním, které bude reprezentovat rozhodnutí bohů
- Děti budou odebírány a vychovávány státem
- V posledním dialogu, Nomoi, už ani nepředpokládá vládu lidí, ale přímou aplikaci zákonů

Racionalismus dotažený do absurdna

Podobenství o jeskyni (Ústava)

Co je skutečnost?
To, co za skutečné považujeme

Aristotelés

(384-322 př.n.l.)

➤ Syntéza řecké vzdělanosti

- Vytvořil systém v duchu řeckého ideálu harmonie a uměřenosti
- Snaha o sladění dvou proudů
- ✓ Milétsko-hérakleitovsko-démokritovský (fyzikálně-materiální)
- ✓ Pythágorovsko-eleatsko-platónský (logicko-abstraktní)

➤ Racionalizace, kategorizace

- ✓ Logika (Organon – nástroj myšlení – Kategorie, O vyjadřování, Analytiky, Topiky...)
- ✓ Fyzika (Fyzika, O nebi, O vzniku a zániku, O částech zvířat, O vzniku zvířat, O duši)
- ✓ Metafyzika (První filozofie)
- ✓ Etika (Velká etika, Etika Nikomachova)
- ✓ Politika (zlomek komentářů k ústavám řeckých států)
- ✓ Řečnictví a básnictví (O řečnictví, O básnictví)

<https://www.biografiasyvidas.com/monografia/aristoteles/>

Aristotelés

(384-322 př.n.l.)

➤ Nauka o úsudku

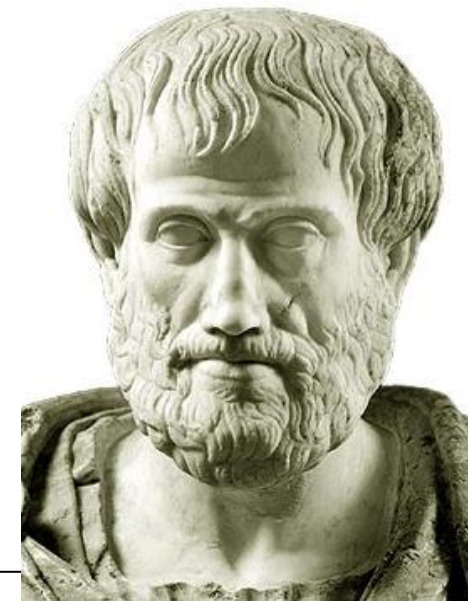
- Pravidla odvozování nových výroků z jiných soudů
- Aristotelský sylogismus
  - ✓ 1. Obecná věta (Všichni lidé jsou smrtelní)
  - ✓ 2. Speciální věta (Sokratés je člověk)
  - ✓ 3. Závěr (Sokratés je smrtelný)

➤ Ideám nepřisuzoval samostatné bytí, ale považoval za produkt myšlení

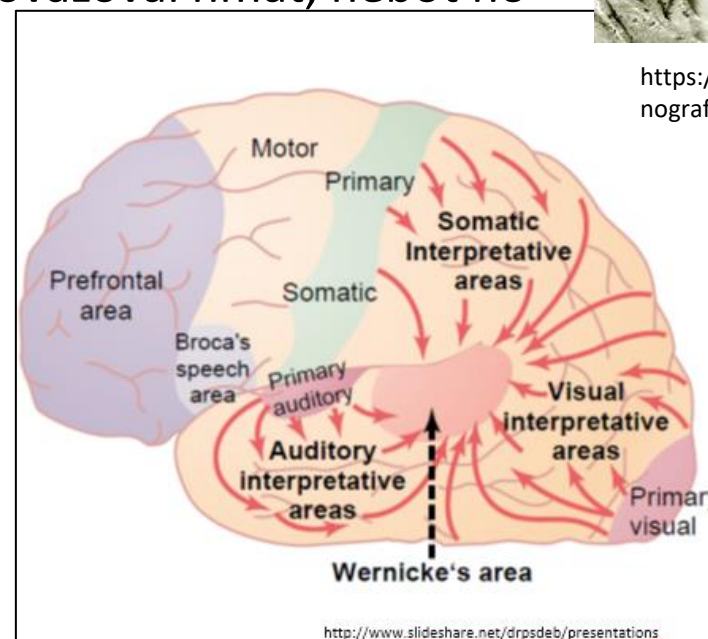
➤ Důraz na empirické poznání (za nejdůležitější považoval hmat, neboť ho mají všichni živočichové)

➤ Čtyři příčiny věcí (na příkladu sochy)

- Látková (mramor; miléтанé)
- Formy (tvar; eleaté)
- Účinná (ruka sochaře, předatomisté)
- Účelu, smyslu (funkce sochy, Aristotelés)
  - ✓ DLE ARISTOTELE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ (nejde jen o tvoření, ale o smysl)
  - ✓ Vesmír se vyvíjí tak, aby to mělo smysl a aby tu vznikl člověk
  - ✓ Prvotní hybatel

<https://www.biografiasyvidas.com/mo-nografia/aristoteles/>

<http://www.slideshare.net/drosdeb/presentations>

Aristotelés

➤ Nauka o duši

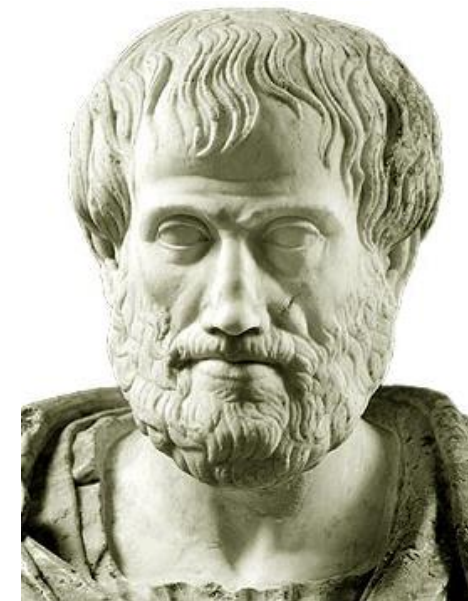
- Princip vztahu formy (duše) a látky (tělo)
- určující je duše, která činí tělo skutečností
- ✓ Vegetativní (rostliny, živočichové, člověk)
- ✓ Smyslová (živočichové, člověk)
- ✓ Rozumová (člověk)

➤ Etika vyplývá z nauky o duši

- Člověk je bytost rozumná rozum by měl vést k uměřenosti, přičemž smysly by se neměly příliš potlačovat
- Zlatá střední cesta (nepřehánět to ani s rozumem, ani s pudy)
- Smyslem života je rozvinout schopnosti
  - Dvě cesty
    - ✓ Etická – vlada rozumu nad pudy
    - ✓ Dianoetická – zdokonalování rozumu

➤ Ideální stát

- Forma vlády má odpovídat konkrétní potřebě národa a doby
- Vztah mezi občanem a státem by měl být založen na štědrosti a kritériu obecného prospěchu

<https://www.biografiasyvidas.com/mo-nografia/aristoteles/>

„Celek je víc než pouhý součet jednotlivých částí“

Filozofie, věda a myšlení

Racionální
X
Iracionální

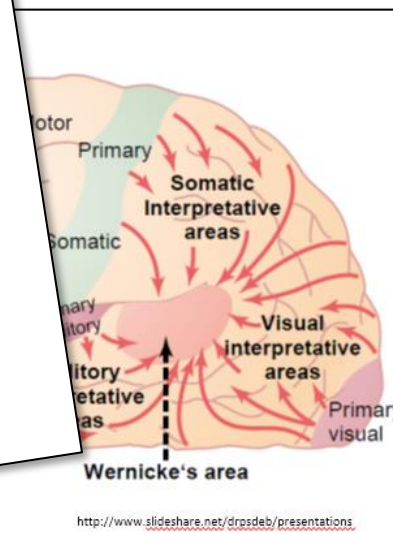
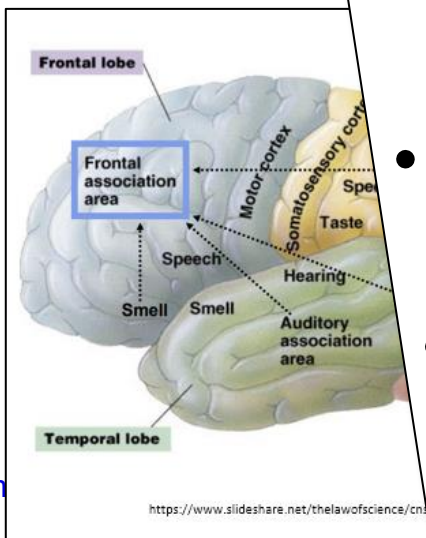
Konkrétní
X
Abstrak

Kvalita
X
Kvantita

Redukcionismu
X
Holismus

Dedukce
X
Indukce

- **Milétská škola**
  - Redukcionismus
- **Pythagoreici**
  - Abstrakce, holismus
- **Hérakleitos – Zenón**
  - Logika dovedená ad absurdum
- **Předatomisté – atomisté**
  - Syntéza, snaha o tvorbu systému
- **Sókratés – Platón – Aristotelés**
  - Etika
  - Tvorba skutečných systémů

Raffael Santi – Athénská škola (1509-1510)

Raffael Santi – Athénská škola (1509-1510)

1: Zénón z Kitia nebo Zénón z Eleje – 2: Epikúros – 3: Federico II. Gonzaga – 4: Boëthius nebo Anaximandros nebo Empedoklés – 5: Averroes – 6: Pythagorás – 7: Alkibiadés nebo Alexandr Veliký – 8: Antisthenés nebo Xenofón – 9: Hypatia z Alexandrie nebo Francesco Maria della Rovere – 10: Aischinés nebo Xenofón – 11: Parmenidés – 12: Sókratés – 13: Hérakleitos (předloha: Michelangelo?) – 14: Platón držící Timaia (předloha: Leonardo da Vinci) – 15: Aristotelés držící Etiku (předloha: Michelangelo) – 16: Diogenés ze Sinópy – 17: Plótinus – 18: Eukleidés nebo Archimédés a skupina studentů (předloha: Bramante) – 19: Strabón či Zarathuštra? – 20: Klaudios Ptolemaios – R: Raffael jako Apellés – 21: Il Sodoma jako Protogenés

https://cs.wikipedia.org/wiki/Ath%C3%A9nsk%C3%A1_%C5%A1kola#/media/File:Raffaello_Scuola_di_Atene_numbered.svg

Judaismus

ANCIENT JEWISH TRADITION: Torah (teaching), Nevi'im (prophets), Ketuvim (writings)

TaNaK - the Old Testament

A PROPHETIC INTERPRETATION OF ISRAEL'S HISTORY THAT REVEALS GOD'S PURPOSE TO RESCUE THE WORLD

LATER CHRISTIAN TRADITION: PENTATEUCH (GENESIS, EXODUS, LEVITICUS, NUMBERS, DEUTERONOMY), HISTORY, POETRY (PSALMS, PROVERBS, ECCLESIASTES, JOB), PROPHETS (ISAIAH, JEREMIAH, EZEKIEL, HOSEA, MALACHI, JOSHUA, JUDGES, SAMUEL, KINGS)

COMPLETED AROUND 3rd or 2nd CENTURY B.C.

REFERRED TO IN: DEAD SEA SCROLLS (400BCE), WISDOM of SIRACH (PROPHETIC, 180-200), JESUS of NAZARETH (LONG 20-40)

WHO DID ALL THIS? MOSES DAVID SCRIBES & PROPHETS

Guided By GOD'S SPIRIT (PSALMS 119, 136, ISAIAH 54:24, DANIEL 4)

THROUGH HUMAN WORDS GOD SPEAKS TO HIS PEOPLE

TORAH (GENESIS 1-11, GENESIS 12-50)

NEVI'IM (JOSHUA, JUDGES, 1 & 2 SAMUEL, 1 & 2 KINGS)

KETUVIM (PSALMS, PROVERBS, ECCLESIASTES, JOB, DANIEL, CHRONICLES)

THE PLOT: GOD WANTS TO RULE THE WORLD THROUGH HUMANS. HUMANS ARE THE PROBLEM! SOLUTION: WE NEED A NEW KIND OF HUMAN.

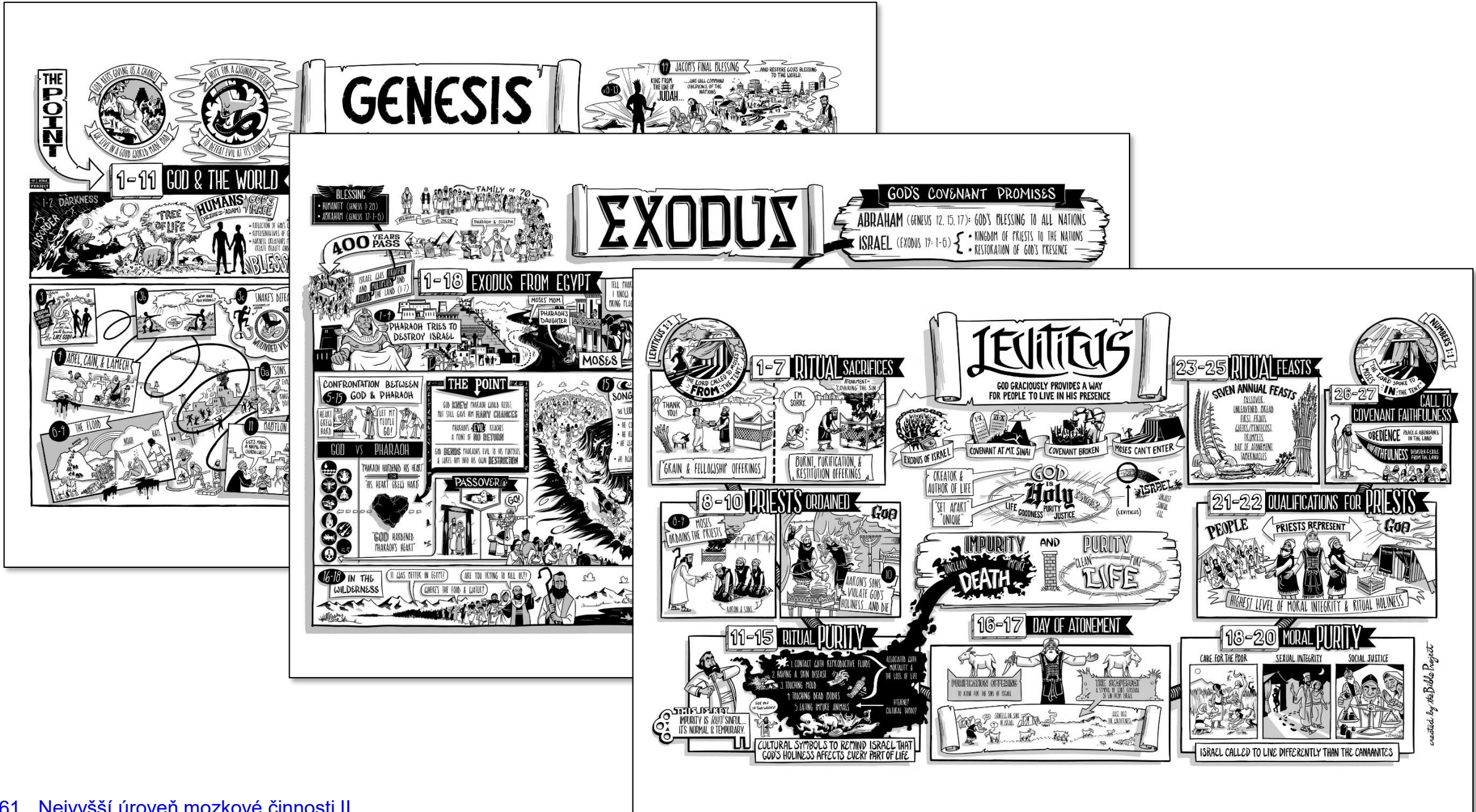
THE COVENANT WITH ISRAEL: MOSES (PROPHET, PRIEST, KING) BRINGS 613 LAWS TO BECOME NEW HUMANS.

EXILE IN BABYLON: ISRAEL'S FAILURE AND SUFFERING. A NEW FUTURE FOR THE WORLD.

NEW ISRAEL: THE WHOLE TANAK, JUST SHORTER. CHRONICLES (1 & 2).

<https://thebibleproject.com/all-videos/>
<https://thebibleproject.com/other-resources/posters/>

Křesťanství

AUTHOR: 28-40 YEARS
JEWISH TRADITION

THE GOSPEL ACCORDING TO MATTHEW

Things to look for

- #1 QUOTATIONS: JOHN OF THE TESTAMENT (LIVING AND DEAD)
- #2 SON OF DAVID AT THE PEOPLE WHO ACCEPT JESUS + 2 FAITH =

CONNECT JESUS TO OLD TESTAMENT

1 AMMANUEL (GOD WITH US)

2 MESSIAH (SON OF DAVID)

3 NEW MOSES

4 GOD WITH US

5 BOOKS MOSES (TORAH)

Created by the Bible Project

THE GOSPEL ACCORDING TO LUKE

1-2 INTRODUCTION

3-9 JESUS & HIS MISSION

9-19 JOURNEY TO JERUSALEM

19-24 JESUS' FINAL WEEK IN JERUSALEM

Created by the Bible Project

THE GOSPEL ACCORDING TO MARK

ACT 1 GALILEE

1-8 WHO IS JESUS?

ACT 2 ON THE WAY

8-10 WHAT QUESTIONS CAN YOU ASK ABOUT THE MESSAGE?

ACT 3 JERUSALEM

11-16 HOW DOES JESUS BECOME KING?

Created by the Bible Project

THE GOSPEL ACCORDING TO JOHN

7 I AM

7 I AM

7 SIGNS

1-2 INTRODUCTION

2-12 MIRACULOUS SIGNS & CONTROVERSIES

13-17 JESUS' FINAL WORDS

18-20 JESUS' DEATH & RESURRECTION

21 EPILOGUE

Created by the Bible Project

Křesťanství

AUTHOR: 30-40 YEARS of ORAL TRADITION

EARLIEST TRADITION Matthew SEE: 9: 7 & 10: 3

THE GOSPEL ACCORDING TO MATTHEW

Things to look for

#1 LOOK UP OLD TESTAMENT QUOTATIONS (THERE ARE A LOT)

#2 LOOK CLOSELY AT THE PEOPLE WHO ACCEPT JESUS

IRRELIGIOUS & UNIMPORTANT + FAITH = TRANSFORMATION

1. MESSIAH FROM THE LINE OF DAVID

2. NEW MOSES

3. GOD WITH US

NEW MOSES

1-3 ABRAHAM DAVID JESUS

CONNECT JESUS TO OLD TESTAMENT

FULFILL OLD TESTAMENT PROPHETIC PROMISES

Immanuel = GOD WITH US

1

2

3

4

5

BOOKS OF MOSES (TORAH)

MOSES | JESUS

- OUT OF EGYPT
- CROSS THE RED SEA
- WILDERNESS FOR 40 YEARS
- RECEIVES LAW FROM MOUNTAIN

JESUS > MOSES

- DELIVER FROM SLAVERY
- GIVE NEW DIVINE TEACHING
- SAVE FROM SIN
- INITIATE A NEW COVENANT

4-7 ANNOUNCE GOD'S KINGDOM

SERMON ON THE MOUNT (ch 5-7)

8-10 JESUS BRINGS KINGDOM INTO PEOPLE'S LIVES

SENDING THE 12 (ch 10)

11-13 RESPONSES TO JESUS

PARABLES ABOUT THE KINGDOM (ch 13)

14-20 DIFFERENT EXPECTATIONS ABOUT THE MESSIAH

THE UPSIDE DOWN KINGDOM (ch 13 & 17-20)

21-25 CLASH OF KINGDOMS

26-28 PASSOVER MEAL

1

2

3

4

5

NEW MEANING

RESCUE FROM...
- EVIL & SIN
- DEATH OF JESUS

26-28 PASSOVER MEAL

REBELLS THE STORY OF...
- RESCUE FROM SLAVERY
- DEATH OF PASSOVER LAMB

NEW MEANING

RESCUE FROM...
- EVIL & SIN
- DEATH OF JESUS

YOU'RE NOT THE MESSIAH!

YOU HAVE BLASPHEMED GOD!

SANHEDRIN (JEWISH LEADERS)

PILATE

HE'S INNOCENT BUT... LET HIM BE CRUCIFIED!

NOT A FAILURE

FULFILLED OLD TESTAMENT PROPHETIC PROMISES

SUFFERING SERVANT (ch 53)

INSTEAD OF JUDGING THEM HE IS JUDGED ON THEIR BEHALF

GREAT COMMISSION

JESUS IS KING OF THE WORLD

TELL ALL NATIONS THE GOOD NEWS

ALL PEOPLE CAN JOIN THE KINGDOM

GOING AWAY TEACHINGS

BAPTIZED

GO WITH YOU - Immanuel!

1

2

3

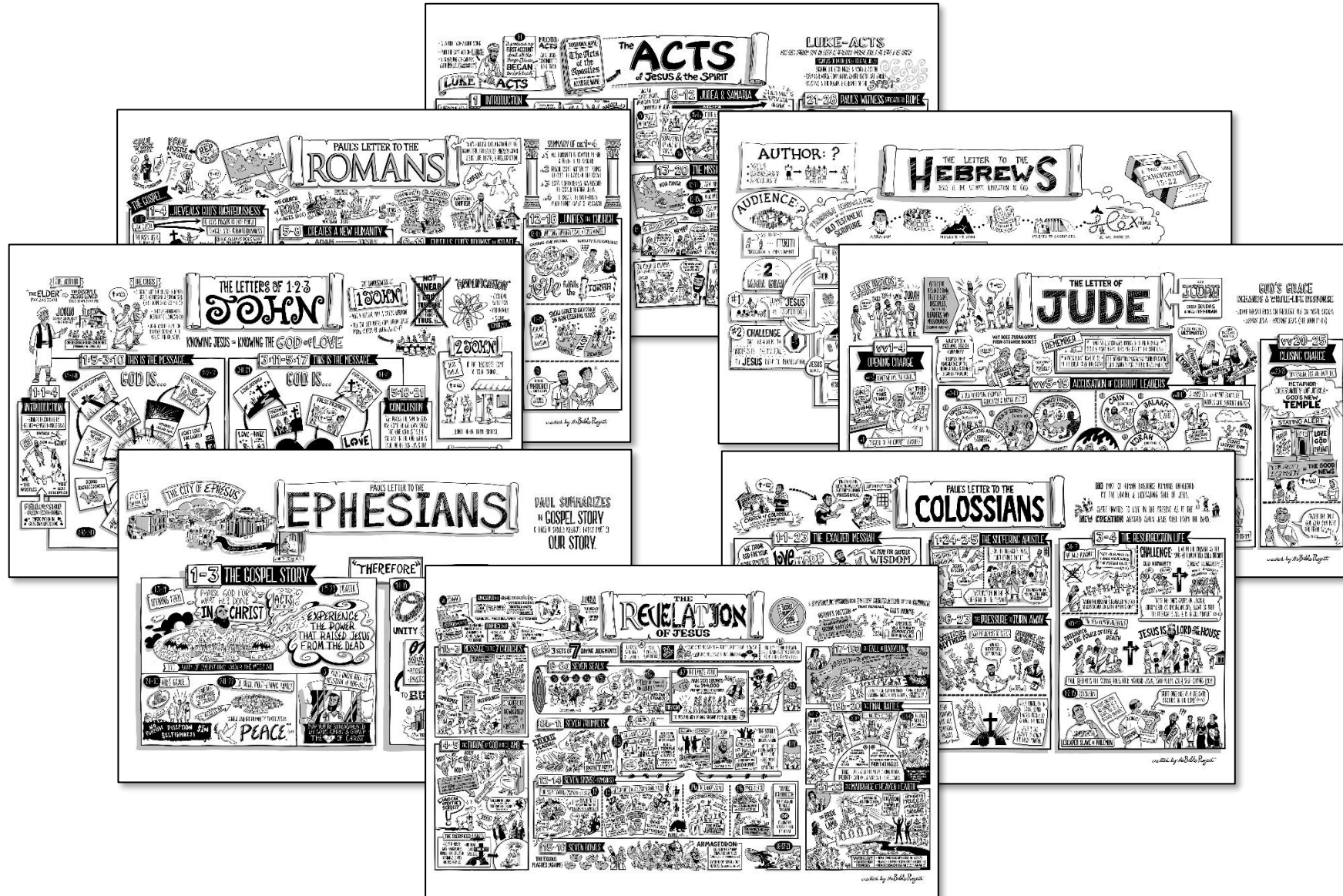
4

5

created by the Bible Project

Křesťanství

Křesťanství

1a OPENING
APOCALYPSE (6:1) GREEK: αποκαλυψις
 • A TYPE OF JEWISH LITERATURE (EZEKIEL, DANIEL, ZECHARIAH, ZECHARIAH)
 • SYMBOLIC VISIONS THAT REVEAL A HEAVENLY PERSPECTIVE ON HISTORY IN LIGHT OF ITS FINAL OUTCOME
 JOHN THE BELIEVED DISCIPLE? ANOTHER JOHN?
 MEANINGFUL IMAGES DRAWN FROM THE OLD TESTAMENT
 ITS MEANING FOR US MUST BE ANCHORED IN JOHN'S MEANING FOR THEM!
LETTER (1:1-2:2) SENT TO 7 CHURCHES
PROPHECY (1:3) • GOD'S WORD THROUGH A PROPHET • BRINGS OLD TESTAMENT PROPHECY TO ITS CLIMAX

1b-3 MESSAGE TO THE 7 CHURCHES
 THE SEVEN CHURCHES (ISAIAH 60:1-6)
 EPHESUS, SMYRNA, PERSIS, THYATIRA, SARDEIS, PHILADELPHIA & LAODICEA
 PERSECUTION, APATHY, "TRIBUTATION" (2:3-4), IMMORALITY, COMPROMISE, FAITHFULNESS, THE CONQUERORS ARE REWARDED in the NEW CREATION (Rev. 21:2-2)

4-5 THE THRONE OF GOD & THE LAMB
 HOLY! HOLY!
 SEE ISAIAH 6, EZEKIEL 1
 MESSAGE OF THE PROPHECIES (ISAIAH 9:11, EZEKIEL 23, DANIEL 12) ABOUT HOW GOD'S KINGDOM WILL COME ON EARTH AS IT IS IN HEAVEN
 WHO CAN OPEN THE SCROLL?
 THE LION OF JUDAH! (GENESIS 49:10) THE ROOT OF DAVID! (ISAIAH 11:1)
 SEES
 THE SACRIFICED LAMB
 • GOD'S KINGDOM WAS INAUGURATED THROUGH THE CRUCIFIED MESSIAH WHO DIED FOR HIS ENEMIES.
 • HIS DEATH WAS CONQUEST OVER EVIL

6-8a SEVEN SEALS
 LITERAL SEQUENCE OF EVENTS (A) (EAST, PRESENT, OR FUTURE) (BUT VOICES) • FIGURES CONTAINED WITHIN 7th TRUMPET, TRUMPETS WITHIN 7th SEAL • EACH SET CONCLUDES WITH FINAL JUDGMENT
 THE TIME PERIOD BETWEEN JESUS' RESURRECTION & RETURN FROM THREE PERSPECTIVES
6-8a 3 SETS OF 7 DIVINE JUDGMENTS
6-8a SEVEN SEALS
 1. WAR, CONQUEST, Famine, DEATH (SOBRIAN 2, SOEL 2)
 2. THE DAY OF THE LORD!
 3. REST A LONGER.
 4. WHO CAN STAND?
 5. THEY CAN!
 6. MARK GOD'S SERVANTS: the 144,000 MILITARY CENSUS OF 12 TRIBES (SEE NUMBERS 1)
 7. HEARS
 THE MESSIANIC ARMY OF GOD'S KINGDOM FROM ALL NATIONS

6-8b SEVEN TRUMPETS
 THE LAMB'S SCROLL
 10-11:15
 1. MEASURE THE TEMPLE (PROTECTION OF CHURCH)
 2. BUT SEALING THE COURTS
 3. THE NATIONS DON'T REPENT (1:10-2)
 4. LITERAL DESTRUCTION OF JERUSALEM (COINCIDING 3rd & 4th TRUMPETS)
 5. LAMBS AND CHURCHES
 6. SYMBOLS OF THE CHURCHES' PROPHECY ROLE
 7. TWO WITNESSES PROPHECY... & ARE KILLED...
 8. BUT THEN VINDICATED...
 9. THE SCROLL REVEALS THE CHURCH'S MISSION: IMITATE THE LIVING SACRIFICE OF THE LAMB
 10. THE NATIONS DO NOT REPENT (1:11-13)
 11. GOD'S MERCY DEMANDS REPENTANCE

9-11 THE EXODUS PLAGUES (SEE EXODUS 1:1-11)
 1. DARKNESS
 2. BLOOD
 3. HAIL
 4. LOCUSTS
 5. DEATH OF FIRSTBORN
 6. THE NATIONS DON'T REPENT (1:10-2)
 7. THE SCROLL REVEALS THE CHURCH'S MISSION: IMITATE THE LIVING SACRIFICE OF THE LAMB
 8. THE NATIONS DO NOT REPENT (1:11-13)
 9. GOD'S MERCY DEMANDS REPENTANCE

12-14 SEVEN SIGNS (SYMBOLS)
 12. THE COSMIC BATTLE (BASED ON GENESIS 3:15)
 13. THE EARTHLY BATTLE (ON DANIEL 7:1-2)
 14a. THE LAMB'S ARMY
 14b. FINAL JUSTICE
 15-16 SEVEN BOWLS
 THE EXODUS PLAGUES (AGAIN!)
 1. BLOOD
 2. DARKNESS
 3. HAIL
 4. LOCUSTS
 5. DEATH OF FIRSTBORN
 6. THE NATIONS DON'T REPENT (1:10-2)
 7. THE SCROLL REVEALS THE CHURCH'S MISSION: IMITATE THE LIVING SACRIFICE OF THE LAMB
 8. THE NATIONS DO NOT REPENT (1:11-13)
 9. GOD'S MERCY DEMANDS REPENTANCE

17-19a THE FALL OF BABYLON
 A SYMBOLIC VISION FOR EVERY GENERATION OF THE CHURCH THAT REVEALS GOD'S PROMISE
 HISTORY'S PATTERN: ALL HUMAN KINGDOMS BECOME BABYLON & MUST BE RESISTED
 GOD'S PROMISE: JESUS WILL RETURN TO REMOVE EVIL FROM HIS WORLD
 BABYLON → ROME'S MILITARY & ECONOMIC POWER → ARCHETYPE OF HUMANITY'S REBELLION AGAINST GOD
 BLEND OF OLD TESTAMENT IMAGES (ISAIAH 13, 23, 39-47, JEREMIAH 50-51, EZEKIEL 26-27)
17-19a THE FALL OF BABYLON

19b-20 THE FINAL BATTLE
 19:11-21 THE FINAL BATTLE I (ISAIAH 64:1-6)
 20:1-7 THE MARTYRS VINDICATED
 20:6-15 THE FINAL BATTLE II (SEE DANIEL 7)
 1. LITERAL SEQUENCE 1000 YEAR KINGDOM
 2. THOUSAND YEARS = SYMBOL OF JESUS' PRESENT VICTORY
 3. TWO BATTLES = JESUS' RETURN FROM TWO ANGLES
 4. JESUS' RETURN
 5. FINAL JUDGMENT
 6. JESUS CALLS RETURN AS A KING TO DEAL WITH EVIL & VINDICATE HIS FOLLOWERS
 7. THE DRAGON, BABYLON & ALL WHO OPPOSE THEM ARE ETERNALLY QUANTIFIED

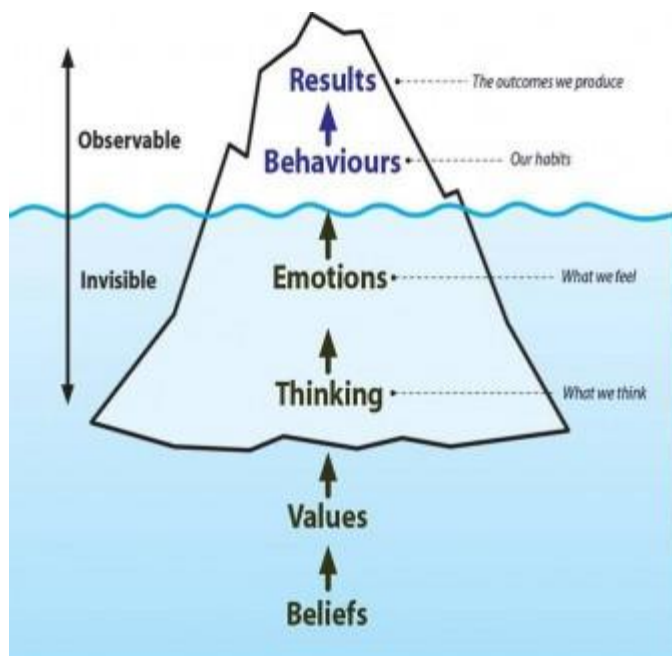
21-22 THE MARRIAGE OF HEAVEN & EARTH
 THE BRIDE OF THE LAMB
 I AM MAKING ALL THINGS NEW (Rev. 21:5)
 ALL CREATION = GOD'S TEMPLE & GOD'S LAMB
 HUMANITY RULES AS GOD'S IMAGE (GENESIS 1:26-28)
 KALEIDOSCOPE OF OLD TESTAMENT PROMISES
 • NEW HEAVEN & EARTH (ISAIAH 65:17)
 • NEW GARDEN OF EDEN (GENESIS 2, EZEKIEL 47)
 • NEW JERUSALEM (ISAIAH 2, ZEPHANIAH 3)

SECRET PROPHET CODE!

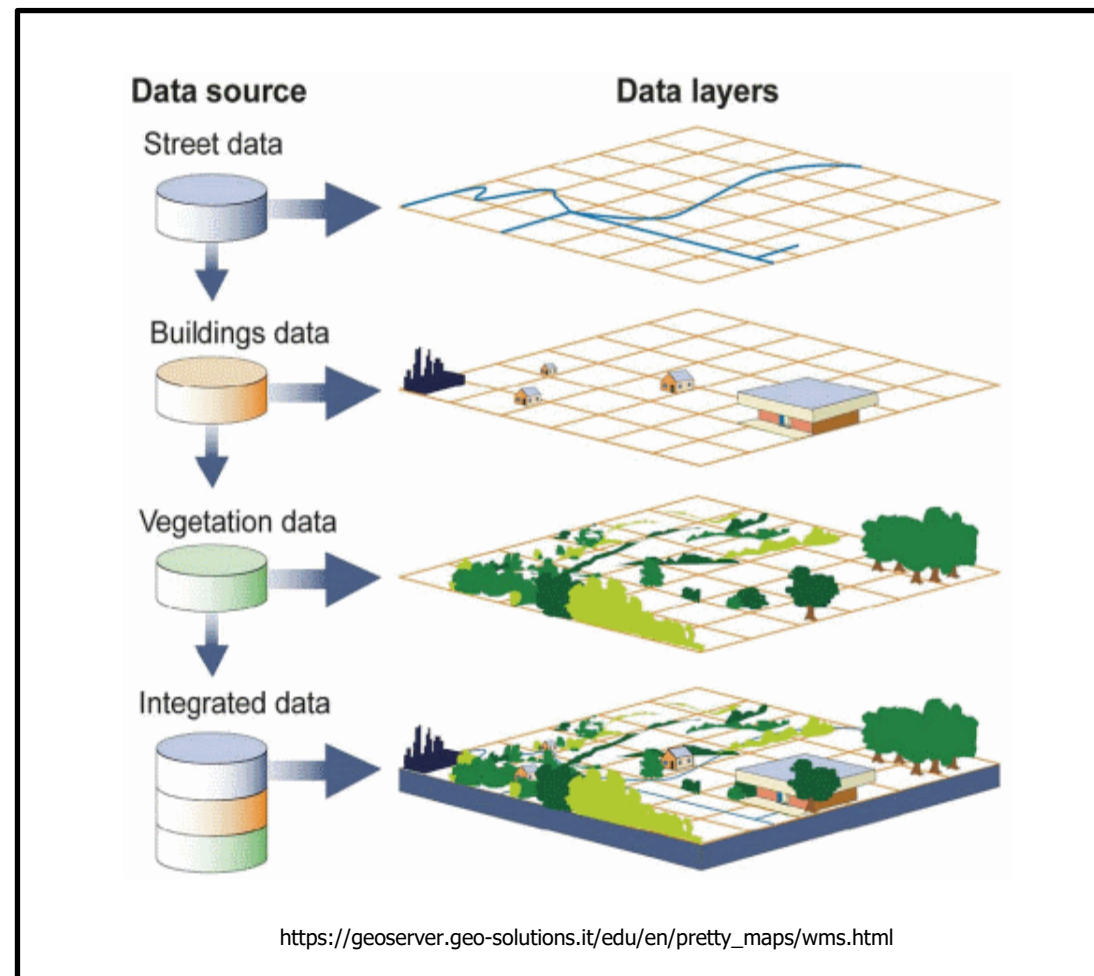
created by the Bible Project

Křesťanství

- ✓ Židovská tradice
- ✓ Řecká tradice
- ✓ (Římská tradice)

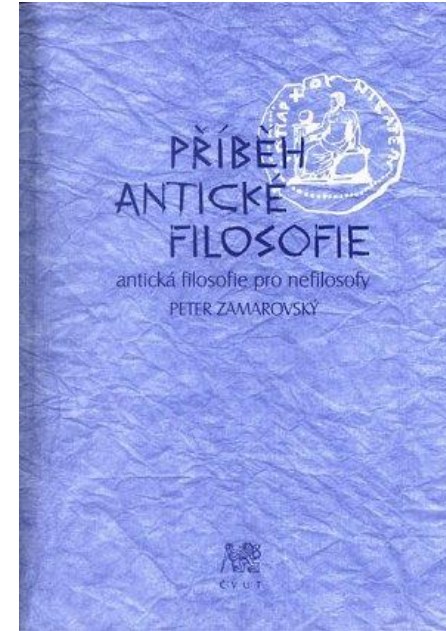
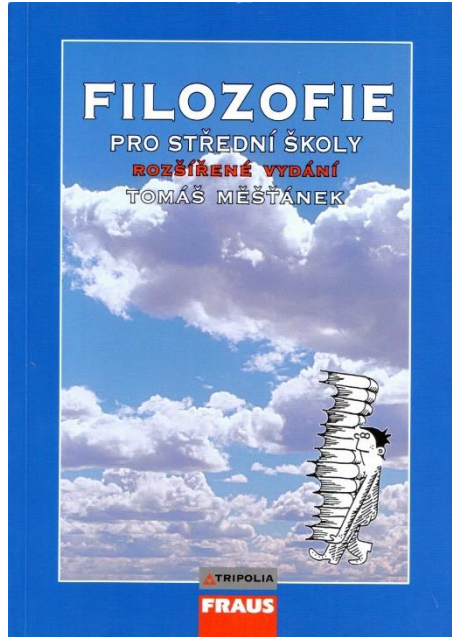

<http://www.coaching.net.nz/wp-content/uploads/2013/06/iceberg-for-blog-from-j-e1371521135440.jpg>

https://www.google.com/search?q=tomas+mestanek+filosofie&source=ms&btn=isch&a=X&ved=0ahUKEwjFu-pgulbhAhWpRZYAKHVhAQM0_AU-IDig&biw=1396&bih=657#imgrc=C015cuHC080BOM:

Read Scripture: Old Testament

Read Scripture: New Testament

<https://thebibleproject.com/>

https://www.google.com/search?biw=1396&bih=657&tbm=isch&sa=1&ei=pM6MXPrGGI-e1fAPp6m1-A8&q=pribeh+anticke+filosofie&oq=pribeh+anticke+filosofie&gs_l=img.3...126551.13442.1..134886...0.0.0.86.1723.24....2..1...1...1.gws-wizimg.....0j0i67j0i10j0i30j0i5i30j0i8i30.uXg6NmHqY2#imgrc=rirNmTeakgHBqM:

M U N I

M E D